ԺԱ. ՏԱՐԻ 3265 (Ն. Տ.) 4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1895 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1894 7 ՐԷՃԷՊ 1312 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	ղահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր:

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Բարեկամ բժիշկ մը մեզ ղրկած է La Tribune médicale բժշկական հանդէսի դեկտեմբեր 19ի թիւը, ուր հրատարակուած է Բրոֆէսոր Արման Կօթիէի մէկ նամակն որ պատասխանելով թերթին խմբագրութեան կողմէ յարուցուած կարեւոր հարցի մը, ա՛յն է «բժշկական ուսանողներու խնամքը ի Բարիզ», իր կարծիքը կը յայտնէ շատ ձեռնհաս կերպով: Շահեկան կը համարինք թարգմանել այդ նամակը ուսկից կրնան օգտուիլ մեր այն երիտասարդներն ալ որոնք կը պատրաստուին բժշկութիւն ուսանելու համար Բարիզ երթալ.

Սիրելի Լապորտ,

Ինչպէս շատ լաւ կ'ըսէք Թրիպիւն Մէտիքալի մէջ, փափագելի էր արդարեւ որ բժշկական երիտասարդ ուսանողները իրենց առաջին երեք տարիներն անցունէին գաւառային բժշկական վարժարաններու մէջ: Յորմէ հետէ կը նախագահեմ Րուանի, Նանդի, Փուէնի, Ռէնի, Անժերի բժշկական վարժարաններուն առաջին և շատ անգամ երկրորդ տօքթօրայի քննութեանց, կրնամ հաստատել թէ այս վարժարաններուն մէջ պատրաստուող երիտասարդները միջին հաշւով աւելի կատարեալ, աւելի անձնական ծանօթութիւններ ունին քան Բարիզի համապատասխան ուսանողները: Աւելի աղէկ կանցունեն իրենց քննութիւնները, և այս դրութեան մէջ ամեն բան շահաւոր է իրենց համար: Այս արդիւնքը բացատրելը դիւրին է: Դպրոցի մը մէջ ուր քիչ ուսանողներ կան, ամենք անձնապէս ծանօթ կ'ըլլան իրենց ուսուցիչներուն, որք բարեկամաբար խորհուրդներ կուտան անոնց ու կը վարեն զանոնք: Օգուտ կը քաղեն ուսումէ մը որ նպատակակէտ ունի միջակ ուժ մը, և չուզելով մանաւանդ անոնց որք օր մը կրնան փայլուն աշկերտներ ըլլալ:

Ուսանողը լաւ կ'աշխատի նաեւ ի Րուան, Նանդ, Կըլէռմոն, վասնզի կը գտնուի քաղաքի մը մէջ ուր ծանօթ է, իր ընտանիքին կամ իր ընտանիքին բարեկամներուն քով, և չի կրնար խուսափիլ անոնց խորհուրդներէն, դիտողութիւններէն, անոնց բարեկամական հսկողութենէն: Առաքինութիւնն ու կամքն իսկ ըլլալու է երբ լիսէէն, այն բանտարկութեան, պատիժներու տարիներէն ազատելէ ետք, 18-19 տարեկան երիտասարդ ուսանողը, Բարիզի պէս մեծ քաղաքի մը մէջ նետուելով, ուր հաճոյքի տեսակէտով ամեն բան դիւրին է, չարաչար չգործածէ այդ ընձայուած ու վտանգաւոր միջոցը, որուն կիրառութիւնը դեռ սորված չէ, ապրելու և ըստ հաճոյս զուարճանալու ազատութիւնը: Իրաց բնութեամբն իսկ գաւառը բաւարար սանձ մը կը գտնէ հոն, ընտանիքի բարեկամներու, և այն միջավայրին սանձը որ կը ճանչնայ ձեզ ու խորհուրդ կուտայ:

Այս դրութիւն ուրիշ առաւելութիւններ ալ ունի, ի մասնաւորի խնայողութեան առաւելութիւնը. Բարիզի մէջ, ուսանող մը որ հարուստ չէ, — եւ մեծագոյն մասը այսպէս են, — ծանր բեռ մը կ'ըլլայ իր ընտանիքին համար: Աժանով կ'ապրի գաւառը: Օր մը Նորմանտիոյ մէջ ճափոնցի բարձրաստիճան սպայի մը հանդիպեցայ որ Հավր կ'երթար թնդանօթներ ընդունելու: Իրեն կ'ընկերանար նախկին ուսանողներէս մէկը որ ինծի ներկայացուց զայն: Ծանօթանալնէս յետոյ, հարցուցի թէ ինչո՞ւ Ճափոն քանի մը տարիներէ ի վեր այլ եւս գրեթէ բնաւ ուսանող չէր ղրկեր ի Բարիզ, մինչ բազմաթիւ են ի Գերմանիա:

«Երեք պատճառներով, պատասխանեց սպան. առաջին, վասն զի Բարիզի մէջ հաճոյքները շատ դիւրին են և մեր երիտասարդները չէին աշխատեր. Երկրորդ, որովհետեւ միեւնոյն գումարով Գերմանիոյ մէջ կրնանք պահել կրկին թուով ուսանողներ: Երրորդ, վասն զի ձեր դպրոցները չեն համաձայնիր քիմիական լեզուին ու նշանագրութեանց մասին, գիտութիւն զոր մենք այսօր անհրաժեշտ կը նկատենք մեր յառաջդիմութեան և զոր մեր աշակերտները կը չգտնեն ի Բարիզ:»

Թողունք երրորդ կէտը, բայց ինչ որ ճափոնցին կ'ըսէր Բարիզի վրայ իր հայրենակիցներուն համար, ճշգիւ չի՞ յարմարիր մերիններուն:

Դիտենք միայն թէ, որպէս զի գաւառացի ուսանողը կարենայ իր բժշկութիւնը օգտակարապէս պատրաստել հոն, պէտք է որ ուսումը բժիշկներու կողմէ տրուի բժշկական դպրոցներու կամ համալսարաններու մէջ:

Գիտութեանց համալսարաններուն մէջ տեսական ու ընդհանուր տեսակէտով մը պիտի սորվին թէ ինչ է ջուրը, օդը, քլօռը, ալքոլը, քլօրոֆօրմը, պէնզինը: Ոչինչ կամ գրեթէ ոչինչ պիտի սորվին ըմպելի կամ հանքային ջուրերէն: Չեմ խօսիր բնախօսական քիմիաբանութեան, հիւսուածաբանութեան վրայ որ միայն մեր բժշկական համալսարաններուն մէջ կրնայ կատարուիլ և սորվուիլ, գործարանական, բժշկական ու կիրառական քիմիաբանութեան դասընթացքի մը հետեւելէ յետոյ: Աւասիկ այնքան բաներ որք ընդունուած են կամ էին մեր համալսարաններուն մէջ առաջին օրէն, և զորս մեր գաւառացի ուսանողներն այն ատեն պիտի սորվին երբ բժիշկներ դաս տան: Բնական պատմութենէն և քիմիաբանութենէն ի մահճական բժշկութիւն՝ ամեն բան սկիզբէն նպատակակէտ ունենալու է բժշկական կիրարկութիւնները: Մասնագիտական վարժարանները միայն կրնան մասնագիտական ուսում մը տալ, և այս յոյժ կարճ տարիներուն առաջիններն է, — ուր դպրոցական մը բժիշկ մը կ'ընեն, — որ ուսուցումը բժշկական ըլլալու է:

Ուստի կը հետեւցնեմ թէ պէտք է պահանջել որ մեր երիտասարդները բժշկական ուսումը նախ իրենց քաղաքին մէջ սկսին. բայց պէտք է որ բժշկական դպրոցներուն կամ համալսարաններուն մէջ սկսին, ազատ ըլլալով հետեւելու գիտութեանց համալսարաններու ընթացքին որք պատրաստական են իրենց ընդհանուր ու տեսական ուսումն ամբողջացնելու համար:

Հաճեցէք ընդունիլ, սիրելի Լապորտ, իմ անկեղծ զգացումներուս հաւաստին:

ԱՐՄ. ԿՕԹԻԷ

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՆԵՐՈՒՆ

Բ

Դաստիարակն այնպիսի բաներ կը սորվեցնէ անոնց զոր չափահասները գրեթէ մոռացութեան կուտան և կամ չափազանց աննշան բան մը կ'երեւնայ իրենց աչքին: Այդ ամէնի վրայ աւելցուցէք և անոնց ուսուցման մասին ունեցած սահմանափակ գաղափարը, հասարակաց կրթութեան օգտակարութեան կամ վնասակարութեան մասին եղած կանխակալ կարծիքը, այն անհաստատ վիճակն ու տխուր վիճակը, որուն ենթարկուած են մեր նախակրթարաններէն շատերը, բազմաց սխալ կարծիքը, գոռոզութիւնը, դաստիարակի պաշտօն վարողներու ստուար մեծամասնութեան մը տգիտութիւնը, վերջիններուս մտքի աղքատիկ պաշարը, որով երբեմն փորձ կ'ընեն իրենցմէ գիտուններուն հետ վիճաբանելու, ահա այս բոլորը կ'անդրադառնայ ամբողջ ուսուցչական մարմնի վրայ, և կարելի է աւելցնել որ համարեա անկարելի է՝ թէ դաստիարակ մը, նոյն իսկ ամենաընդունակ դաստիարակ մը վերոյիշեալ պատճառներու համար փոքր ինչ չի տուժէ և իր արժանաւոր յարգանքն ու համակրանքը չվայելէ:

Մեր նախագծած պատկերն անկեալ է որ ո՛չ մի փայլուն կողմ չունի, բայց ատոր պիտի հակադրենք ուժեղ ուրիշ մը, որ շատ քիչ մութ կողմեր ունի:

Ապագայի յոյսն իսկապէս դաստիարակի խնամքին յանձնուած այդ փոքր էակներու վրայ՝ գալիք սերնդեան այդ կորիզի մէջ կը կայանայ:

Մեծ մասամբ դաստիարակէն կախումն ունի այն բարիքը կամ չարիքը, զոր նոքա կրնան հասցնել հասարակութեան. դաստիարակէն կախումն ունի այն ասպարէզը, զոր նոքա օր մը պիտի ընտրեն կեանքի մէջ, որովհետեւ դաստիարակն է որ ուղղութիւն կուտայ նոցա առաջին քայլերուն: Դաստիարակի պաշտօնին մեծ կարեւորութիւնը միայն նոքա կարող են անգիտանալ, որոնք մոռացութեան կուտան թէ հիմքն ամենաանհրաժեշտ մասն է նոյն իսկ ամենէն փառահեղ շինութեան, որոնք չգիտնալու կուտան՝ թէ միմիայն հաստատուն նեցուկը կարող է լինել ճշմարիտ յառաջդիմութեան միակ ապահովութիւնը:

Դաստիարակութիւն բառն անորոշ ու աննշանակ բառ մը չէ, թէպէտ և բազմաթիւ անձինք շատ դիւրութեամբ կ'արտասանեն զայն. դաստիարակութիւնն է, ինչպէս արդէն ըսինք, մարդկութեան ամենաթանկագին բարիքը: Դաստիարակն ընկերութեան մէջ նախանձելի տեղ մը կը գրաւէ ըսինք, այո՛, արդարեւ: Նա լոկ շէնք մը նորոգող չէ. այլ կը կառուցանէ վարէն մինչեւ վեր, նա՛ է որ կը դնէ հիմքը. և ահա այդ է որ կ'ապահովէ նորա գործի յարատեւութիւնը: Նա՛ է որ կը մշակէ, բառին բուն նշանակութեամբ, պտղաբեր անդաստան մը, զոր գուցէ համայն աշխարհ անխնամ թողներ, եթէ ինքն անով չզբաղուէր:

Դաստիարակի կոչումն է զարգացնել մանկանց սրտի մէջ գեղեցկի ու լաւի սերմերը, զորս Աստուած դրեր է հոն:

Դաստիարակն՝ այսպէս ասած, իր աշակերտներու հայրն է: Նա մանկանց համար այնպիսի մէկն է, որուն նմանը գուցէ նոյն իսկ կարող չէին լինել նոցա իսկական ծնողքը: Մանկունք համարեա թէ բացառապէս դաստիարակէն կ'ուսանին ինչ որ անհրաժեշտ է կեանքի մէջ իրենց ընտրելիք ասպարէզին համար: Թէպէտեւ դաստիարակի սկսած գործը ժամանակն է որ կը վերջացնէ, սակայն նա մեծ բաժին մը ունի իր աշակերտներու ապագայ յաջողութեան մէջ:

Դաստիարակը շատ հոգ ընելու չէ՝ գիտնալու թէ արդեօք իր սորվեցուցածն ի՞նչ և ինչ չափով պտղաբեր պիտի լինի:

Պատահական դէպքեր երբեմն կարող են ի գերեւ հանել դաստիարակի մը այս կամ այն աշակերտի վրայ դրած յոյսը: Ցաւալի կարող է պատահիլ, որ լաւ դաստիարակութիւն ստացած անձ մը մոլորի, ճանապարհէն շեղուի. սակայն, եթէ նորա դաստիարակութեան հիմքն հաստատուն է, նա վաղ թէ ուշ շիտակ ճամբան բռնելու ջանք կ'ընէ և կրկին իր նախկին բարի շաւղին մէջ կը մտնէ:

Մարդուս մէջ բարի և չար զգացմանց կռուի ատեն, կարող են չար զգացումները ժամանակաւորապէս զօրաւոր հանդիսանալ, սակայն երբեք չեն կարող բարիները բոլորովին արմատախիլ ընել: Այդ բարի զգացումներն օր մը լոյս աշխարհ պիտի ելնեն, և այդ օրը պիտի գայ անշուշտ: Եւ նոյն իսկ եթէ մեր ըսածի հակառակը պատահի, որ երբեմն դժբախտաբար կարող է տեղի ունենալ, լաւ դաստիարակ մը՝ երբեք թոյլ չպիտի տայ իրեն քանի մը յուսախաբութեան դէպքերու համար յուսահատութեան մէջ ընկղմելու: Նման դէպքերն ո՛չ այնքան բազմաթիւ կարող են լինել, ո՛չ ալ այնքան աչքի ընկնող, որ կարող լինին դաստիարակութեան և կրթութեան անհրաժեշտութեան մասին մեր ունեցած գաղափարները փոխել տալու:

Դիտեցէք երկրագործը. կարկուտը կործաներ է նորա հունձքը. բայց արդեօք նա կը վարանի՞ կրկին վարուցան ընելու. — Բնաւ երբե՛ք: Նա գիտէ որ բնութիւնը միշտ չպիտի զարնէ իր քրտինքի արդիւնքը և հաստատ համոզուած է որ այսօր անաջողութեան պատահած գործը գալ տարի պիտի յաջողի, ուստի և վերստին վստահութեամբ ու եռանդով ձեռք կը զարնէ իր աշխատութեանց:

Թէ՛ դաստիարակը և թէ նոքա որ դաստիարակչական մեծ գործին մէջ ներգործական դեր մը կը կատարեն, պէտք է որ իրենց պաշտօնին վրայ այս մխիթարական տեսակէտէն նային և չպէտք է թոյլ տան որ տխուր մտածողութիւններ նուամացնեն իրենց պաշտօնին համար ունեցած սէրն ու անձնուիրութիւնը: Իսկապէս այդ սէրն է, այդ անձնուիրութիւնն է որ վառ կը պահէ դաստիարակի խանդը, նորա զօրութիւնն ու անհրաժեշտ գործունէութիւնը:

Վասն զի դպրոցներու մէջ խոչընդոտներ միշտ անպակաս են դաստիարակի առջեւ: Նա մշտական պայքար պիտի մղէ նախապաշարմանց, ծնողաց իրենց զաւակներու մասին ունեցած անհոգութեանց, փողոցի վատ օրինակներու դէմ և այլն:

Այդ մշտական կռուի մէջ միմիայն բարւոյ սէրը կարող է օգնութեան ձեռք կարկառել դաստիարակին, իր պարտքը կատարել վերջացնելու ներքին բաւականութիւնը, այն պարկեշտ ուղղամտութիւնն զոր մարդս իր մէջ միայն պիտի որոնէ, ահա սոքա միայն յարատեւութիւն և յոյս պիտի ներշնչեն դաստիարակին և պիտի զգոյշ պահեն զայն անհոգութենէն, կանխակալ սովորութենէն որ ամեն յառաջդիմութեան մահաբեր թոյնն է:

Եւ ով այդ սէրը չունի իր մէջ, քանի մը տարի անց երբեք թող չերեւակայէ գտնել այն աւիւնն՝ որով բոցավառուած էր իր ասպարէզ նոր ոտք կոխելու ատեն, որ տակաւին նորութեան հրապոյրը կը դիւթէր զինքը. շատ պիտի խաբուի սպասելով, եթէ յոյս է դրեր իր եռանդուն և արժանաւոր գործունէութեան փոխարէն ապագային փառք ու պարգեւներ ստանալու:

Ամենեւին ո՛չ. որպէս զի այդ անձնուիրութիւնը, այդ սէրը տեւական ըլլայ, պէտք է որ դաստիարակի սրտին խորքէն բխի և նորա աղբիւրն անձնասիրութիւնը չպիտի լինի:

Դաստիարակ մ'իր խղճմտանքի խորքի մէջ, մեր երկնային վարժապետի ամենքին ըրած խոստումներուն մէջ պիտի որոնէ իր աշխատանաց ու ջանասիրութեան պարգեւը:

Թ. ՊՐԱՈՒՆ

Իզմիր Թարգմ. ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԻՓՐԱՆՈՍԵԱՆ

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱԽՃԱՆԸ

Հրազէններուն ներմուծումը — մասնաւորապէս ետեւէն լեցուող հրազէններուն — և իրարու ետեւէ նոր մեծ որսաբաններու արագ բացումը, այս վերջին վաթսուն տարիներուն մէջ այնպիսի անհաւատալի կոտորածի պատճառ եղած են, որ մեծ որսերը այժմ արագ արագ կը մօտենան ջնջման թուականի մը: Մարդիկ կը սկսին խորհիլ թէ գալ դարուն իրենց թոռնիկներուն ի՞նչ պիտի մնայ որսորդութեան համար: Բոլորովին ստոյգ է որ աշխարհիս ամենէն հեռաւոր անկիւններն անգամ չեն կրնար շատ աւելի երկար ժամանակ տոկալ անոնց կեանքին այդ անդուլ անդադար կոտորածին. և թերեւս անօգուտ պիտի չըլլայ համառօտիւ նկատողութեան առնել կենդանեաց ջնջման ցաւալի իրողութիւնը, եղանակները եւ միջոցները, որոնցմով — եթէ արդէն ուշ չէ — բան մը պահելու համար տակաւին անապատին մէջ մնացած աւելի հազուագիւտ և աւելի ազնիւ կենդանիները: Հիւսիսային Ամերիկա գրեթէ զրկուած է որսի երկիր ըլլալէ: Պիզոնը ջնջուած է, ուափիթին, մուզը, քարիպուն (եղջերուի ընտանիքէ երեք կենդանիներ, որոց առջի երկուքը շատ խոշոր են) և արջը շուտով ջնջուելու վրայ են: Հարաւային Ափրիկէի համար ալ, զոր աշխարհիս ուրիշ որ եւ իցէ կողմէ աւելի ճոխութեամբ օժտած է բնութիւնը, նոյն ցաւալի իրողութիւնը կրնայ հաստատուիլ: Մի միայն Մաշոնալանտի կոյս անտառներուն, Փունկուէ գետին սահմաններուն, և Հիւսիսային Պէքուանալանտի և Քալահարիի դժուարամատչելի անապատներուն մէջ ուրեք ուրեք կը գտնուին այն զարմանալի կենդանիներուն ազնիւ ներկայացուցիչները որք քիչ առաջ կուտային անճառելի հրապոյր մը դաշտերուն և լեռներուն, Քէյփ Քօլընիի հարաւային ծովեզրներէն սկսեալ մինչեւ Զամպէզ: Եւ մինչեւ իսկ այն հեռաւոր եւ դժուարամատչելի անապատներուն մէջ անոնց թիւը օր ըստ օրէ և ժամէ ժամ կը պակսի, այնպէս որ կը թուի թէ քանի մը տարի յետոյ բոլոր Հարաւային Ափրիկէի խոշոր որսի կենդանիները յիշողութեան մէջ միայն գոյութիւն պիտի ունենան:

Հնդկաստանի մէջ ալ կենդանեաց ջնջման նոյն պատերազմը կը մղուի անդադար և կ'ունենայ նոյն հետեւանքը: Հնդկական առիւծը, գրահապատ մեծ ռնգեղջիւրը, վայրի բիզոնը, սամպուրը, արջը և մինչեւ իսկ վագրն անգամ և խոշոր որսի կենդանեաց շատ ուրիշ տեսակները արագ անհետ կ'ըլլան: Ուրիշ երկիրներու մէջ նոյն բանը կը շարունակուի ամենայն գործունէութեամբ սպիտակամորթ և բնիկ որսորդներու ձեռօք, և յայտնապէս տեղի կ'ունենայ նոյն անխուսափելի վախճանը, որ է ի սպառ ջնջումն: Մինչեւ որ Եւրոպայիք չսկսան երթալ դուրս, և հրազէններ չգործածուեցան, զգալի նուազում մը չեղաւ Ամերիկայի, Ափրիկէի կամ մինչեւ անգամ Հնդկաստանի կաթնասնաց մէջ: Պատրուգաւոր և մինչեւ իսկ կայծքարաւոր և հարթածակ հրացաններուն օրերը կոտորածը յառաջ կ'երթար, հարկաւ, շատ աւելի դանդաղ քան այժմ: Բայց յորմէ հետէ պատրոն գործածուիլ սկսաւ, արագ արագ մեծ փոփոխութիւն առաջ եկաւ կոտորածին տարեկան ցանկին մէջ: Արագ արագ յաջորդեցին հրազէններու եւ ճիշդ նշանառութեան զարգացումներ, և հուսկ ուրեմն յերեւան եկաւ հրազէնն ետեւէն լեցնելու արդի դրութիւնը որ ի կատար հասուց կոտորածին գործը: Այժմ բացարձակապէս ստոյգ է որ, եթէ շուտով չօրինուի յիշեալ կենդանիներուն սեռը պահպանելու ազդեցիկ մեթոտ մը, լոկ տարիներու խնդիր է Ափրիկէի, Ամերիկայի և Ասիոյ խոշոր վայրի կենդանեաց կատարելապէս ջնջումը: Մասնաւորապէս Հարաւային Ափրիկէի մէջ ջնջման այս թուականը շատ մօտ է: Քուակկան (տեսակ մը վայրենի էշ) անհետ եղած է. ճերմակ ռնգեղջիւրը բոլորովին բնաջինջ եղած է որսորդաց հրազէններով. ընձուղտը, փիղը, սեւ ռնգեղջիւրը, ձիագետինը, Պուրչէլլի ցիռը և խոշոր այծեամներէն շատը աներեւոյթ կ'ըլլան արագ արագ:

* * *

Վիճակագրութեններ հրատարակուեցան որ կը ցուցնեն թէ վերջին չորս տարիներուն միջոցին Ֆրանսայի մէջ 26,000 անձինք անձնասպան եղած են, մինչդեռ Իտալիոյ մէջ որոյ բազմամարդութիւնը քիչ մը միայն պակաս է Ֆրանսայի բազմամարդութենէն՝ նոյն միջոցին անձնասպան եղած են ոչ աւելի քան 8,000 անձինք: Փարիզեան օրագրող Պ. Հանրի Ֆուքիէի տուած բացատրութիւնը սա է թէ Իտալիոյ մէջ կրօնասիրութիւնն աւելի է և թէ աղքատութիւնն աւելի դիւրատար է հոն երկրին մեղմ կլիմային բերմամբ: Իտալիոյ մէջ անձնասպանութիւններու մեծամասնութեան պատճառը սիրային գործերու մէջ կրուած յուսախաբութիւնն եղած է, մինչդեռ Պ. Ֆուքիէ կը հաշուէ թէ Ֆրանսայի մէջ գործուած անձնասպանութիւններու քսանէն մէկն այդ պատճառին կրնայ վերագրուիլ: Ֆրանսական անձնասպանութիւններու մէկ երրորդին պատճառ մտային խանգարումը կը համարուի:

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (4)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

—Հարկաւ, երկար ատենէ ի վեր:

—Ինչո՞ւ կտոր մը հաց չբերեր:

—Երկու կտոր կերայ, բայց դեռ աղէկ մը անօթի եմ. պիտի տեսնես թէ ուրիշներուն ուտելը տեսնելով մարդուս ախորժակը կը բացուի, պնակ մը կերակուրը շատ քիչ պիտի գայ:

Մայրը պատառաքաղ մը բրինձ տարած էր բերնին, բայց երկարօրէն դարձուց և դարձուց զայն՝ առանց կարենալ ուտելու:

—Դիւրին չուտուիր, ըսաւ աղջկանը ակնարկին պատասխանելով:

—Ճիգ մը ըրէ. երկրորդ պատառը աւելի դիւրաւ պիտի կլլես, երրորդն ա՛լ աւելի:

Բայց հիւանդը այնչափ առաջ չգնաց, և երկրորդ պատառէն յետոյ պատառաքաղը պնակին վրայ դրաւ:

—Սիրտս կը խառնուի, աւելի աղէկ կ'ըլլայ եթէ չստիպես:

—Օ՛հ, մայրիկ:

—Հոգ մըներ, անուշիկս, բան մը չէ. մարդ չուտելով կրնայ ապրիլ երբ ճիգեր չունի ընելու. հանգիստին հետ ախորժակը կը բացուի:

Թողեց պնակը և իր խշտիկին վրայ երկնցաւ չնչասպառ, բայց որքան ալ տըկար, միտքէն չհեռացուց իր աղջիկը, և տեսնելով անոր արցունքէ ուռած աչքերը, ջանաց անոր միտքն ուրիշ կողմ դարձունել:

—Բրինձ շատ աղուոր եղեր է, կեր. քանի որ կ'աշխատիս՝ ուժդ պահելու ես. պէտք է որ զօրաւոր ըլլաս զիս խնամելու համար. կեր, սիրելիս, կեր:

—Այո, մայրիկ, կուտեմ. կը տեսնես որ կ'ուտեմ:

Իսկապէս ճիգեր կ'ընէր ուտելու համար, բայց քիչ քիչ, իր մօրն անուշ խօսքերուն ազդեցութենէն, կոկորդը թուլցաւ և սկսաւ իրօք ուտել. այն ատեն փայտամանին բրինձը շուտով անհետ եղաւ, մինչ մայրը զայն կը դիտէր գորովագին և սրտաբուխ ժպիտով մը:

—Կը տեսնես որ ուժ առնելու է:

—Եթէ համարձակէի, մայրիկ:

—Կրնաս համարձակիլ:

—Պիտի պատասխանէի թէ ինչ որ ինծի կ'ըսես, նոյն բանը ես քեզի կ'ըսէի:

—Ես հիւանդ եմ:

—Ատոր համար է որ եթէ ուզես պիտի երթամ բժիշկ մը բերեմ. Փարիզ կը գտնուինք, և Փարիզի մէջ աղէկ բժիշկներ կան:

—Աղէկ բժիշկները առանց ստակի տեղերնէն չեն ելլար:

—Ստակ պիտի տանք:

—Ո՞ւսկից:

—Մեր դրամէն. եօթը փրանք ունենալու ես չըջազգեստիդ մէջ և անկից զատ ֆիօրին մը զոր կրնանք փոխել հոս. ես տասնըեօթը սու ունիմ: Նայէ չըջազգեստիդ մէջ:

Այդ սեւ չըջազգեստը, որ Բէրրինի չըրջազգեստին չափ ողորմելի էր —, բայց նուազ փշկլիկ, վասնզի ծեծուած մաքրուած էր, — կը գտնուէր խշտիկին վրայ և ծածկոյթի տեղ կը ծառայէր. դրպանը խառնուելով ծանուցուած եօթը փրանքն ու աւստրիական ֆիօրինը գտնուեցան:

—Ամենը ո՞րչափ կ'ընէ, հարցուց Բէրրին. շատ քիչ կը ճանչնամ Ֆրանսական դրամները:

—Ես ալ քենէ աղէկ չեմ ճանչնար:

Հաշիւը ըրին, և ֆիօրինը երկու ֆրանք ենթադրելով ինը ֆրանք ութսունըհինգ սանդիմ գտան:

—Կը տեսնես որ բժշկին պէտք եղածէն աւելին ունինք, շարունակեց Բէրրին:

—Խօսքով չպիտի բժշկէ զիս, դեղեր պիտի տայ, ի՞նչպէս պիտի գնենք զանոնք:

—Ես խորհած եմ: Դուն գիտես որ Բալիքարին քովէն քալած ատենս բոլոր ժամանակս չեմ անցուներ անոր հետ խօսելով, թէև անիկա կը սիրէ այս բանը. կը մտածեմ նաեւ քու վրադ, մեր վրայ, մանաւանդ քու վրադ, խեղճ մայրիկ, յորմէ հետէ հիւանդ ես, մեր ուղեւորութեան վրայ, մեր ժամանման վրայ ի Մարօքուր: Կը կարծես որ մենք կրնա՞նք հոն երեւնալ մեր սայլակին մէջ որ շատ անգամ ծիծաղ կը շարժէր մեր ճամբուն վրայ: Աղէկ ընդունելութիւն կը գտնե՞նք անով:

—Իրաւ է որ նոյն իսկ հպարտութիւն չունեցող ազգականներու համար իսկ այդ մուտքը ստորնացուցիչ է:

—Ուրեմն յաւագոյն է որ տեղի չունենայ. և քանի որ ա՛լ պէտք չունինք սայլակին, կրնանք ծախել զայն: Արդէն հիմակ ինչ օգուտ ունի մեզ: Հիւանդ ըլլալէդ ի վեր մէկը չուզեց լուսանկարը ինծի քաշել տալ. և նոյն իսկ եթէ ինծի վստահող անձեր ալ գտնուէին, նիւթ չունինք: Մեր ունեցած դրամովը չենք կրնար երեք ֆրանք ծախսել ընդլայնման ծրարի մը համար, երեք ֆրանք ոսկիի և բացխակի գեղերասմի համար, երկու ֆրանք տասերկու ապակիներու համար: Ծախելու է սայլը:

—Եւ քանի՞ պիտի ծախենք:

—Երբ որ ըլլայ գին մը կուտան. առարկական ապակին նոր է, և յետոյ խշտիկը կայ...

—Ուրեմն ամեն բան պիտի ծախե՞նք:

—Կը վշտանա՞ս:

—Տարիէն աւելի է որ այս սայլակին մէջ կ'ապրինք, հայրդ հոս մեռաւ, հետեւապէս որքան ալ ողորմելի ըլլայ, անկից բաժնուիլը վշտալի է ինծի. սակայն միայն կը մնայ հօրմէդ, և այս խեղճ բաներուն մէջ չիկայ բան մը որուն իր յիշատակը կապուած չըլլայ:

Իր չնչասպառ խօսուածքը յանկարծ ընդհատեց, և իր մազուրկ երեսին վրայ արցունքներ վազեցին, զորս չկրցաւ բռնել:

—Օ՛հ, մայրիկ, գոչեց Բէրրին, ներէ ատոր վրայ քեզի խօսելուս:

—Քեզի ներելու բան չունիմ, սիրելի զաւակս. մեր վիճակին դժբախտութենէն է որ չենք կրնար ոչ դուն ոչ ես խօսիլ կարգ մը նիւթերու վրայ առանց փոխադարձաբար զիրար տխրեցնելու, ինչպէս իմ վիճակիս չարաբախտութիւնն է որ ես ամենեւին ուժ չունիմ տոկալու, մտածելու, կամենալու, աւելի տղայ քան որչափ ես դուն: Ես պարտաւոր էի խօսիլ քեզ ինչպէս դուն խօսեցար, նախատեսել ինչ որ դուն նախատեսեցիր, թէ չէինք կրնար Մարօքուր երթալ այս սայլակով, երեւնալ այս ցնցոտիներով, մեր այս չըջազգեստներովը: Բայց ասիկա նախատեսելով հանդերձ, պէտք էր նաև միջոցներ ձեռք բերել դրամ ունենալու համար, և իմ տկար գլուխս ցնորքներ միայն կ'ընծայէր ինծի, մանաւանդ վաղորդայնի սպասումը, իբր թէ այդ վաղորդայնը հրաշքներ պիտի կատարէր մեզի համար. ես պիտի աղէկնայի, ահագին հասոյթ պիտի ունենայինք. պատրանքն այն յուսահատներուն որք միայն իրենց երազներով կ'ապրին այլ եւս: Խենդութիւն էր այս. բանականութիւնը քու բերնովդ խօսեցաւ. վաղը չպիտի աղէկնամ, ոչ մեծ հասոյթ պիտի ունենանք ոչ փոքր հասոյթ, ուրեմն ծախելու է կառքն ու մէջն եղածները: Բայց ամենը այս չէ. պէտք է նաև համակերպինք ծախել...

Պահ մը վարանեցաւ ու դժնդակ լռութիւն մը տիրեց:

—Բալիքարը, ըսաւ Բէրրին:

—Միտքէդ անցուցա՞ծ էիր:

—Անցուցած էի մ'. Բայց չէի համարձակեր ըսել, և յորմէ հետէ կը տանջէր զիս այն գաղափարը թէ օր մը չէ օր մը պիտի ստիպուէինք ծախել զայն, չէի համարձակեր իսկ երեսը նայիլ, վախնալով որ չգուշակէ թէ կրնայինք իրմէ բաժնուիլ, փոխանակ առաջնորդելու ի Մարօքուր ուր այնքան երջանիկ պիտի ըլլար այնքան յոգնութիւններէ յետոյ:

—Տեսնենք մե՛նք ալ պիտի կրնա՞նք ընդունուիլ ի Մարօքուր: Բայց վերջապէս, որովհետեւ ասկից զատ յոյս չունինք եւ եթէ մերժուինք՝ ուրիշ բան չի մնար մեզ ընել եթէ ոչ ճամբուն մէկ փոսին մէջ մեռնիլ, անպատճառ պէտք է որ Մարօքուր երթանք, և անանկ մը ներկայանանք հոն որ դուները չգոցուին մեր առջեւ...

—Միթէ կարելի՞ է այդ, մայրիկ: Հայրիկին յիշատակը չպիտի պաշտպանէ մեզի, ինք որ այնքան բարի էր: Մեռնողներու դէմ սրտնեղած կը մնա՞յ մարդ:

—Հօրդ գաղափարներուն համեմատ կը խօսիմ քեզ, որոց պարտինք հնազանդիլ: Ուստի կը ծախենք թէ՛ կառքը և թէ Բալիքարը: Այդ դրամով բժիշկ մը կը կանչենք. թող քանի մը օրուան համար ուժ տայ ինծի. ուրիշ բան չեմ ուզեր: Եթէ կազդուրուիմ, քեզի վայելուչ չըջազգեստ մը, և ինծի համար ալ հատ մը պիտի գնենք, և ճամբայ պիտի ելլենք դէպ ի Մարօքուր, եթէ մինչեւ հոն երթալու ստակ ունենանք. ապա թէ ոչ պիտի երթանք մինչեւ ուր որ կարենանք, և ճամբուն մնացեալ մասն հետի պիտի ընենք:

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 23/4 ՅՈՒՆՎ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — [illegible]. —Պալթեան զինուորական իշխանութիւնք ուշադրութեան առեր են քարիւղի մթերանոցներուն ու նաւարաններուն պատճառած վտանգը Պալթեան մէջ։ Ասոնք կրկին շղթայ մը ձեւացուցած են, ու մասամբ կը գտնուին բերդին տակ ու զինուորական պողոտային մօտ։ Զինուորական իշխանութիւնք որք պարտին ամեն պատասխանատուութիւն կանխատեսել կ'ըսեն որ ծովու կողմէ կարելի է կրակ տալ նաւերի և քարիւղի այս ահագին մթերքին, յորում կը պարունակի ամեն ժամանակ 10—15 միլիոն փութ դիւրավառ իւղ։ Լրագիրք զարմանք կը յայտնեն որ այս պարագայ ուշադրութենէ վրիպած է այն ամբողջութիւններու և այս մթերանոցներու շինութեան պահուն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱԲԵՇԱՍՏԱՆ. — Պ. Լէոնդիէվ, որ ծանօթ է իւր ուղեւորութեամբք ի Պարսկաստան և Հնդկաստան, և այժմ պետն է Ռուսիոյ կայսերական աշխարհագրական ընկերութեան կազմակերպած կեդրոնական Ափրիկէի հետազօտիչ մարմնոյն, ըսեր է Նովոսթի լրագրին թէ այս հետազօտութեան նպատակն է ո՛չ միայն գիտութիւնն յառաջացնել Հաբէշաստանի քննութեամբ, այլ և Ռուսաց և Հաբէշաց մէջ մտերմական յարաբերութիւններ հաստատել։ Հետազօտիչ մարմինը պիտի աշխատի ըստ կարելւոյն արգիլել կաթոլիկութեան ծաւալումն Հաբէշաստանի մէջ. զի Ռուսիոյ անհանդուրժելի կ'երեւի կաթոլիկներուն ձեռամբ կրօնափոխութիւնն օրթոտոքս երկրի մը մէջ։ Ռուսք օրթոտոքս Եկեղեցի կ'անուանեն Հաբէշաց Եկեղեցին. այսինքն՝ Արեւելեան Եկեղեցի որ չի ճանչնար Պապին իշխանութիւնը։ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի բարեկամութեան շնորհիւ, ռուսական խումբն Հաբէշաստան պիտի մտնէ Օպոքի ճամբով, թէեւ աւելի մօտ ճամբայ մը կայ Կարմիր ծովու Իտալեան գաղթավայրէն։ Ռուս գիտնականք երկու տարի չափ պիտի մնան Հաբէշաստան, և Սոմալի գիտական հանգամանքներն ալ պիտի քննեն և արձանագրեն։ Պ. Լէոնդիէվ Ռուսիոյ աշխարհագրական ընկերութեան կողմէ ուղերձ մը պիտի տանի Եթովպիոյ Մենելիք թագաւորին՝ այս տիտղոսով. «Առ Մենելիք, Օրթոտոքս Կայսրն Եթովպիոյ, երկրորդն Յուդայի ցեղին մէջ, և շնորհիւ Աստուծոյ մեծ վեհապետ վեհապետացն Եթովպիոյ»։ Ռուսք նաեւ շատ մը նուէրներ պիտի տանին Հաբէշաց վեհապետին և աւագանւոյն։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Հօհէնլօհէ իշխանին գործն ի սկզբան կարծուածէն աւելի դժուար է Ռայխսդագի առջեւ։ Պատժական օրէնքին ինչ ինչ տրամադրութիւնները զօրացնող ծանօթ ծրագիրը շատ տեսակ դիտողութիւն կը վերցնէ Ռայխսդագի խմբակներուն կողմէ, և կ'երեւի թէ նոյնութեամբ պիտի չքուէարկուի, այլ շատ մը փոփոխում պիտի կրէ, և այն ատեն ալ հաւանական է որ իշխան վարչապետը գոհ չմնայ ծրագրին մնացեալ մասէն։ Գալով վարչապետին ներկայած միւս ծրագրերուն, կեդրոնական կուսակցութիւնն հակառակ է թէ ծխախոտի վերաբերեալ օրինագծին և թէ Գերման կառավարութեանց հաւաքական (կայսերական) եկամտացոյցին վերակազմութեան ծրագրին։ Թէպէտ Հօհէնլօհէ իշխան կաթոլիկ է, բայց Ռայխսդագի մէջ կարեւոր թիւ մը կազմող կեդրոնական կաթոլիկ կուսակցութիւնը չէ մոռցած թէ Հօհէնլօհէ նոյն աշխարհավարն է որ երեսուն տարի առաջ իբրեւ Պաւիերայի Նախարարապետ մեծ հակառակած էր Պապին և կաթոլիկ եկեղեցականութեան։ Հետեւապէս, Նոր վարչապետին կաթոլիկ ըլլալուն շնորհիւ կաթոլիկ կուսակցութիւնն անպատճառ նախարարութեան կողմը չի բռներ։ Խնդիրն այն է այժմ թէ երբ այս կարեւոր օրինագծեր մերժուին՝ կառավարութիւնը պիտի լուծէ՞ Ռայխսդագը. զի երբ նոր Ռայխսդագն ալ հիմակուան պէս ըլլայ, նախարարութեան դիրքն յոյժ կը դժուարանայ, և Նոր Ռայխսդագին հետ գործելն աւելի եւս դժուար կ'ըլլայ։ Այս ամեն հաշիւներն ընելով, գերման լրագիրք ոմանք կը կարծեն թէ նախարարական նոր փոփոխում անհաւանական չէ։ Հօհէնլօհէ իշխանէն ետքը գալիք վարչապետը կրնայ ըլլալ՝ կ'ըսեն՝ կոմս Պոթօ Էօյլէնպուրկ, Պրուսիոյ նախկին վարչապետը, կայսեր անձնական բարեկամը։

ՃԱՊՈՆ յայտարարեց թէ ամերիկայի նախորդ նախարար Պ. Ֆօսդըրի չինական պատուիրակ կարգուիլն ազդեցութիւն պիտի չունենայ հաշտութեան բանակցութիւններուն վրայ։ Ճապոն Չինաց պատուիրակներուն անձին պիտի չնայի, այլ անոնց բերած առաջարկներուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Հնդկաչինու Ֆրանսայի կուսակալ Պ. տը Լանէսանի յանկարծակի պաշտօնանկութեան առթիւ Փարիզեան լրագիրք ոմանք կ'ըսեն թէ տրուած բացատրութեան համեմատ բոլորովին արդար չերեւիր այս անօրինութիւն. զի Պ. տը Լանէսանի յանցանքն է եղեր լրագրերուն տեղեկութիւն և պաշտօնագրեր հաղորդելը, բայց այսօր գրեթէ չկայ Ֆրանսայի կառավարիչ կամ կուսակալ որ զինք հարուածող լրագիրներուն դէմ ինքզինք անուղղակի պաշտպանելու համար վաւերական տեղեկութիւններ և անոնց ի հաստատութիւն պաշտօնական գրեր չհաղորդէ միւս կողմի լրագիրներուն։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Պ. տը Լանէսանի պաշտօնավարութիւնն յոյժ օգտակար եղած է, զի Ֆրանսայի այն նորագոյն և կարեւորագոյն գաղթականութիւնը՝ Թօնքինը՝ վերակազմած է, և սիրելի եղած է հոն գտնուող Ֆրանսայի գաղթականներուն։ Բայց նոր նախագահ Պ. Քազիմիր Բերիէ և Պ. Շարլ Տիւբիւի մի կողմէ լրագրութիւնն և միւս կողմէ Խորհրդարանն ու վարչութիւնը մաքրել ուզել կ'ուզեն, և նոյն իսկ զՊ. տը Լանէսան պաշտօնանկ ընելը կարեւոր գտած են յօրինակ այլոց։

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ԴԱՐՈՒՑ

ՀՐԷԱԿԱՆ ԽՄԱՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բրիտանեան Բժշկական Լրագրին վերջին թիւերէն միոյն մէջ հրատարակուած յօդուած մը կ'ըսէ թէ միջին դարերուն մէջ բժշկութիւնը, մանաւանդ «ազնուազուրք» դասակարգերուն մէջ բժշկութիւնը, գլխաւորապէս Հրեայներուն սեփական արուեստ մ'էր։

Արագոնի և Քասթիլիայի թագաւորներն յաճախ հրամանագրերով պաշտպանած են հրեայ բժիշկները։

Ֆերտինանտ և Պէնէտիքտոս Մեծին Կարոլոսի անձնական բժիշկներն էին։ Արագոնի Տօն Ժուան Բ. թագաւորին աչքին վարագոյրը առաւ Քրեսքաս հրեայ ակնաբոյժը։ Էլիաս Մօնդալդօ Մարի տը Մէտիսիի բժիշկն էր։ Իսահակ էր բժշկապետն Ալֆոնսօ Ե. թագաւորին Քասդիլիոյ։ Սպանիոյ ուրիշ թագաւորներուն ալ հիւանդութիւնները բուժելու պաշտօնը կը վարէին Իսրայէլի ճարտար զաւակունք։

Ֆրանսուա Ա. թագաւորն Ֆրանսայի Սպանիայէն հրեայ Տոքթոր կանչեց։ Բայց այն ատեն Սպանիոյ մէջ բժիշկներուն ամենքն ալ քրիստոնէութիւն ընդունած Հրեայներ էին։ Ֆրանսուա Ա. սակայն կը պահանջէր բուն հրեայ բժիշկ մը՝ տակաւին Իսրայէլի կրօնը դաւանող, ու շատ մը փնտռտուքէ ետքը, Կ. Պոլսոյ մէջ գտաւ իւր ուզածն և անմիջապէս իւր քով կանչեց։

Բժշկութեան մէջ Հրեայք այնքան մեծ համբաւ շահած էին որ նոյն իսկ Պապերն իրենց սրբազան համարուած անձերը չէին վարաներ յանձնելու այնպիսի անձանց խնամքին զորս հերետիկոսներէն աւելի մեղապարտ կը նկատէին։

Անճելօ տէ Մանուէլէ Հրեայն բժիշկ կարգեցաւ Պոնիֆաս Թ.ի և կարդինալաց ժողովին (Քօնքլավ) 1392 յուլիս 1ին։ Կ'երեւի թէ Քօնքլավն ալ հիւանդ էր՝ յանձին իւր շատ մը ծեր անդամոց։ Նոյն Պապ 1399ին հաստատեց նոյն Անճելօ բժիշկին և անոր որդւոյն համար Հռոմայ Մերակոյին որոշած կարգ մը վարձատրութիւնքն և ազատաշնորհութիւնքն։ Յովհան ԻԳ. և Մարտին Ե. Պապերն եւս հաստատեցին այս շնորհները։ Այս վերջին Պապ Էլիաս անուն ուրիշ Հրեայ մը իրեն բժշկապետ կարգեց։

1505 Յուլիս 14ին, Սամուէլ Սաֆարտի անուն սպանիացի րաբբունի մը Յուլիոս Բ. Պապէն ընդունեց 125 ոսկի սկուտ իբրեւ մասն իւր պաշտօնական թոշակին։ Նոյն բժիշկ խնամեց նաեւ Լէոն Ժ., Քլեման Է. և Բօլ Գ. Պապերն։ Իննոսան Ը. ևս կը վստահէր հրեայ բժիշկներու, ինչպէս Էլիաս տը Սապոտա, Մոզէ տը Թոլիլի և Մոզէ տը Լիսպօա։

Այս Մովսէսներէ մին սպանեցաւ Էլիաս անուն ուրիշ հրեայ բժիշկէ մը արհեստակցութեան նախանձով, որովհետեւ բժիշկներուն իրարու դէմ թշնամութիւնը նախանձն ամենէն ահաւոր տեսակներէն մին է եղեր այն ատեն, ինչպէս ներկայիս մէջ Բոգէնի և Վերնեօյլի կռիւն ալ նոյնն հաստատեց։

Յուլիոս Գ. Պապ ունէր երեք հրեայ բժիշկ, Ամադոս Լուսիդանոս, Վիդալ Ալանդինօ և Թէօտորօ տէ Սաւէրդօգիպուս, որուն համար նոյն Պապ 1550 յունիս 7 թուակիր գրով մ'ըսեր է թէ իւր բժշկապետն է (archiater)։

Ֆրանսուա Բ.ի նման, Պապերը կը սիրէին անխառն հրեայ բժիշկի հետ գործ ունենալ, և յատուկ պատուէրներով պաշտպանած են զանոնք իրենց հրեայ դաւանութեան դէմ ուղղուած հալածանքներէն, այն ժամանակներն իսկ ուր Հրեայք ամենէն աւելի կը տառապէին իրենց կրօնքին համար։ Անտիպապն Լունա, անուանեալ Պէնէտիքդ ԺԳ., քան զՊապն աւելի պապական ըլլալու ծանօթ սկզբունքին կիրառութեամբ, պահանջեց և պնդեց որ իւր բժիշկ Եհեոսուա Հա-Լօրքի, համբաւեալ Թալմուտականը, մկրտուի անուամբ Իերոնիմոս տէ Սանքտա Ֆիտէ։ Եհոսուա սրտալի քրիստոնէութիւն ընդունեց, և այնքան ջերմեռանդ եղաւ ինքն ալ որ իւր պերճախօսութեամբ [illegible] հազար Հրէի քրիստոնէութիւն ընդունիլ տուաւ։

ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԸ ՖՐԵՏԵՐԻԿ ԿԱՅՍԵՐ

[illegible] անգլ. հանդէսին վերջին թիւերէն միոյն մէջ կը կարդանք հետեւեալ դէպքն որ տեղի ունեցած է Իտալիոյ արդի թագաւորին ու թագուհւոյն հարսանեաց հանդիսին առթիւ, ուր իւր հօր Պրուսիոյ Վիլհէլմ թագաւորին կողմէ ներկայ էր գահաժառանգ Ֆրետերիկ իշխան (ապա կայսր Գերմանիոյ)։

Հարսը, Մարկարիտա գահաժառանգ իշխանուհին (արդի թագուհին) շքեղ պարահանդէսին շքեղագոյն զարդն էր իւր աննման գեղեցկութեամբ, վայելչութեամբ և արդուզարդին նրբաճաշակ գերազանցութեամբ։ Երբ կայսերազուն, արքայազուն և իշխանազուն հիւրերու փայլուն շրջանակի մը մէջ կը վալսէր, իւր մետաքսեայ երկայն շրջազգեստին կաշկեցաւ նմանապէս վալսող ու զօրաւորաց հազարապետի մը խթանաւոր կօշկին, և հետեւանքն եղաւ ահագին պատառուածք և շղարշէ երկայն շերտ մը որ տարածեցաւ յորդ տախտակամածին վրայ։ Ֆրետերիկ իշխան որ շատ մօտ կայնած էր, զայս տեսնելուն պէս, ժամանակ չկորսնցնելով որ հարսն իւր պատուական օրիորդներէն օգնութիւն խնդրէ, ձեռքի արագ շարժումով մը գրպանէն հանեց կաշիէ բարակ թղթապանակ մը, որոյ մէջէն առնելով փոքրիկ գեղեցիկ մկրատ մը, ծնրադրեց հարսին առջեւ, ու շղարշին գետին տարածուած պատառը կտրեց հանեց։ Ապա ոտքի ելնելով, ամենախորին խոնարհութիւն մ'ըրաւ հարսին, և խօսքն ուղղելով փեսին, ժպտուն դէմքով արտօնութիւն խնդրեց այն շղարշի կտորը պահելու իբրեւ սիրուն յիշատակ այնքան սիրուն հարսի մը։ Այս ասպետական խնդրուածքին Ումպերդօ իշխան անմիջապէս հաւանեցաւ ձեռաց ուժգին սեղմումով մը, և Ֆրետերիկ իշխան ապա դառնալով Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին, այս առաջման համար անոր ալ վեհապետական թոյլտուութիւնը խնդրեց, և հաստատական ժպտուն պատասխանին վրայ, խնամով ծալլեց մետաքսի կտորն և իւր թղթապանակին մէջ դրաւ, զոր տեղաւորեց իւր համազգեստին կուրծքի գրպանին մէջ։ Երբ իւր տեղն անցաւ թագաւորին ալ կողմը, ներկայ բարձրաստիճան տիկնանց հաւանութեան մրմունջները կը ցուցնէին թէ գերման գահաժառանգը շատ ճարտարօրէն կատարած էր այսուր գործ մը։ Իտալեան ընտանութիւնը ճանչցողներ կը հասկնան թէ Ֆրետերիկ իշխանին այս առթիւ ցուցած արագաշարժութիւնը, խոհեմութիւնն ու հնարամտութիւնն ո՛րքան հաճոյացան, մանաւանդ որ Ֆրետերիկ իշխան այն քաջարի հրամանատարն էր որ միքանի ամ առաջ Սատովայի դաշտին վրայ փառաւոր յաղթանակ տարած էր Իտալիոյ հինաւուրց թշնամւոյն Աւստրիոյ բանակին վրայ։ Պարէն ետքը Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւոր շնորհաւորած ըլլալով Պրուսիոյ գահաժառանգն որ պէտք եղած ամեն բաներն այսպէս իւր վրայ կը կրէր միշտ, Ֆրետերիկ պատասխանեց. «Վեհափառ Տէր, այս գործին բոլոր արժանիքն իմ կնոջս կը վերաբերի, (արդի Ֆրետերիկ կայսրուհին, Վիքթորիա թագուհւոյն աղջիկն.) ո՛չ թէ ինձ։ Շատ ժամանակ առաջ ինձ տուած էր մանուշակ թղթապանակ մը ամեն տեսակ պէտքի բաներով լեցուն, —ասեղ մեծ ու պզտիկ, գնդասեղներ, կօճակ, ճարմանդ, դերձան, փակցնելու գաճ, մկրատ, ևն., ու խօսք առած էր ինձմէ որ միշտ վրաս կրեմ ուր որ ալ ըլլամ։ Այս գիշեր տեղի ունեցած դէպքը ցոյց տուաւ թէ ո՛րքան իրաւունք ունէր այնպիսի խոստում մը ինձմէ առնելու, և թէ ես ալ ո՛րքան բախտաւոր եմ այնպիսի տանտիկին ամուսին մ'ունենալուս համար»։ — Վիքթոր Էմմանուէլ այնքան զուարճացաւ լսելով այս պատմութիւնն որ Արքունեաց ամեն տանտիկիններուն պատմեց, և շատ չանցած ամենուն բերանն էր թէ Պրուսիոյ գահաժառանգ իշխանուհին ո՛րպիսի պատրաստամիտ և հոգածու տանտիկին մ'էր։

Պ. ՉԱՆԲՈՎ արտօնուեր է Պուլկարիա դառնալու։ Իշխանապետութիւնն հանրային պատճառներով եղած դատապարտութեանց համար ներում շնորհեր է, որպէս զի տարագրեալք իրենց երկիրը դառնան։ Միայն զինուորական յանցաւորները պիտի չօգտուին այս շնորհէն։

ՍԵՐՊԻՈՅ հանրային պարտուց միացման համար անցեալ ուրբաթ պայմանագիր մը կնքուեցաւ ի Փարիզ ընդ մէջ Սերպիոյ ելմտական նախարարին և Օսմ. Պանքային, գերմանական Հանտէլս Կէզէլշաֆթ դրամատան և աւստրեան Լէնտէրպանք դրամատան։ Նախարարն ի մօտոյ Պերլին և Վիէննա պիտի երթայ և անտի Պելկրատ պիտի դառնայ, ուր պայմանագիրը պիտի մատուցուի Սքուբշթինայի վաւերացման։

ԿԵՂԾՄԱՇԿԻ դեղին համար Փարիզի մէջ բացուած հանգանակութիւնը 620 հազար ֆր.ի չափ արտադրելէն զատ, բարեսէր անձինք ոմանք ալ նոյն իսկ քանի մը ձիեր նուիրած են Բաստէօռեան Հաստատութեան, անոնց արեամբ պատրաստելու համար շիճադեղը։

ԱՄԵՆԷՆ ԽՈՇՈՐ ՄԱՐԴՆ է անտարակոյս եգիպտացի Հասան Ալի անուն պատանին, որ Պերլին տարուած է ցոյց տրուելու Բրոֆ. Վիրխովի և այլ մարդաբաններու։ Տակաւին 16 տարեկան, բայց արդէն եօթն ոտք և ինն ինչէ բարձրութիւն ունի Հասան Ալի, ու մէկ կողմէն հասակն երկննալու վրայ է։ Բնաւ տարակոյս չունին գիտնականք որ աշխարհի վրայ խոշորագոյն անձն է այս եգիպտացին։ Ինչպէս սովորաբար կը պատահի, իւր ծնողք միջին հասակի տէր են, և իւր նախնեաց մէջ բարձրահասակ մարդու յիշատակ չկայ։ Եգիպտոսի գիւղի մը մէջ ծնած էր բարեկեցիկ ծնողքէ։ Մանկութեան մէջ շատ աճեցաւ և շատ չանցած իւր հայրն անցաւ։ Բայց հասակն համեմատական է կատարելապէս, և ինք շատ կորովի և ուժեղ է։ Դէմքով ալ գեղեցիկ է, սեւ աչքերով, քիչ մը մեծկակ ականջով ու շրթունքով, բայց փոքր քիթով։ Ի Պերլին իբրեւ իրեն հակապատկեր իւր քով դրած են Թորագ իշխանուհի անուն Ֆրանսուհին որ նոյն տարիքն ունի (16½ տարու), բայց միայն երկու ոտք և երկու ինչէ երկայն։ Իրարու հետ լաւ բարեկամ են, և Հասան Ալի շատ հեղ իւր մէկ ափին մէջ առած կը վերցնէ զնա և կը խաղայ անոր հետ իբրեւ ճշմարիտ խաղալիքի մը հետ։ Հասան Ալի շատ զուարթ տղայ մ'է։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖՐԱՆՍՈՒԱ Բ.

ԱՐՔՕ, (Հարաւային Թիրոլ), 3 յունուար. — Ֆրանսուա Բ.ի կտակը բացուեցաւ. իր եղբայր Քազերդայի կոմսն ընդհանուր ժառանգն է։ Իր այրի կնոջ կը թողու ժառանգութեան մեծ մասին եկամուտը։ 880 հազար ֆրանք կը կտակէ բարեգործութեանց, ի Նափոլի և ի Բալերմօ։ Այս երկու քաղաքաց արքեպիսկոպոսները պիտի կատարեն բաշխումը։

—Ֆրանսուա Բ.ի յուղարկաւորութիւնն յոյժ փառաւոր եղաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ. — Կայսրը Թ. զօրաբանակի հրամանատար Վալտերզէ կոմսին տուաւ Սեւ Արծուի պատուանշանը։

—Վիւրդէմպէրկի թագաւորն իւր ամանորի հեռագրով փափագ յայտնեց այս տարի եւս տեսակցիլ կայսեր հետ։ Կայսրը նոյն սիրալիր ոճով պատասխանեց և յոյս յայտնեց թագաւորն ի մօտոյ տեսնելու։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ուքազն որով Զարը Պերլինի դեսպանութենէն ետ կը կանչէ Շուվալով կոմսը՝ կ'ըսէ թէ կոմսը միշտ խնամով տարած է անխախտ պահելու բարեկամական կապերը Ռուսիոյ և Գերմանիոյ մէջ, որով նպաստած է ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման ազնիւ և բարերար գործին, որ նոյնքան սիրելի էր հանգուցեալ Զարին որքան է Նիքոլա Բ.ի։

ԻՏԱԼԻԱ

ԲՐԱԿԱ. — Գիւղացիներ կը դիմեն Պօլինոյի մօտերն անտառ մը ուր կը կարծուի թէ Ս. Կոյսն երեւցած ըլլայ գեղացիներու։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՐԻԶ. — Ձերբակալեցան Պ. Պ. Ֆէլիքս Մարթէն և Սէրպան, մին տնօրէն միւսը դեր-տնօրէն Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան։ Կը հարցաքննուին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

ԼՈՆՏՈՆ. — Պանքային պահեստի դրամներուն համեմատութիւնն իջած է այս շաբթու 53.34 առ 100 ի։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑ

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Դեկտ. 21—31 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 103 շոգենաւերուն տասնօրեայ հասոյթն եղած է 2,150,000 ֆր։

Ն. ՇԷՐՊԷԹԵԱՆ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՆԽԿ. ՈՒՍՑ. ԲԱՐԻԶԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԱՐԺ.ՈՆ

Հաստատուած է Բերա, Թիւնէլին վերջ, Բասաժ տիւ Թիւնէլ, ուր կը գտնուի ամեն օր, բաց ի կիրակէ։ 217 1—5

Ս. Փ. ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ
Գին 50 փարա

Կեդրոնատեղի Սիրվիչէն Տպարան, Սուլթան Համամ, [illegible]

Նաեւ կը գտնուի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Պոլիս, Մեծ-Նոր խան միջնայարկ, թիւ 48, 49, 50։

Սոյն պատի Օրացոյցը, որուն վրայ հիւանդանոցի հաստատութեան գունաւոր պատկերը կը գտնուի, Սիրվիչէն տպարանէն մաքուր և վայելուչ եղանակաւ պատրաստուած է։

Իւրաքանչիւր օրինակ հոգաբարձութեան կնիքը պիտի կրէ։

Կը հրաւիրենք թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառաբնակ պատուարժան ազգայինս որ, բարեհաճին գնել սոյն օրացոյցն, զոր թէ՛ ամեն գնած պիտի լինին և թէ՛ այս կերպիւ ալ հաստատութեան սատարած պիտի ըլլան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Նախորդ կրօնական ու Քաղաքական ժողովներու դիւաններն և Պատրիարքարանի հայերէնի ու թուրքերէնի դիւանապետ էֆէնտիներն երէկ Սկիւտար երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարքին։ Երկու ժողովներու ատենապետք իրենց շնորհաւորութիւններն ըրին, որոց շնորհակալութեամբ պատասխանելով Ն. Ամենապատուութիւն յայտնեց որ թէեւ անձնապէս տկար՝ սակայն սիրով յանձն կառնու այն պաշտօնը որուն ազգը կը կոչէ զինքը և թէ իբրեւ եկեղեցւոյ պաշտօնեայ՝ խղճի մտօք պիտի կատարէ իր պարտականութիւնները։

. . .

Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան երէկ Սկիւտար երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարքին։

Աւասիկ յառաջիկայ երկուշաբթի օրուան հանդիսաւոր նիստին համար ժողովականներուն ուղղեալ հրաւիրագիրը.

Նորընտիր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ընտրութիւնն հաստատող կայսերական ԻՐԱՏԷՆ հասած լինելով Ազգային Պատրիարքարան, ժողովս հրաւիրեալ է ի նիստ գումարիլ յառաջիկայ Երկուշաբթի օր, 26 Դեկտեմբեր, ժամ ճիշդ 7ին ի Մայր Եկեղեցւոյ Գում-Գափուի, ուր Նորին Բարձր Սրբազնութիւն պիտի կատարէ իւր Ուխտ։

Ուստի կը հրաւիրեմք զՁեզ որ բարեհաճիք ներկայ գտանիլ ժողովոյ սոյն հանդիսաւոր նստին։

Մնամ աղօթարար
ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

22 Դեկտեմբեր 1894

Այսօր, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ կը կատարուի կրօնական և Քաղաքական ժողովոց ամբողջացման համար որոշուած համեմատական քուէարկութիւնը։

Յառաջիկայ կիրակէ, Դեկտ. 25, թաղիս Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, քարոզիչ Արժ. Տ. Յովհաննէս Ծ. Վ. Արշարունի հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յեկեղեցւոջն, զոր կը ծանուցանենք ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Կէտիկ-Փաշայի
Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. ՊՈՐԵԱՆ — Ա. ԹԱՓՐԵԱՆ
Կէտիկ-Փաշա

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Սանդըքի երկրորդ ատեանէն տրուեցաւ Ելմտական Նախարարութեան հաշուակալութեան պաշտօնեաներէն Միլքիէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտ Ֆուատ պէյի։

Այտընի Էջմէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Ռիզա էֆէնտի, գայմագամ Սարը Շապանի։

Սէլանիկի Սարը Շապան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ալի Շէվքէթ պէյ, նախորդ գայմագամ Օրմանլը Ղնէլի գաւառակին։ Ալի Շէվքէթ պէյ կատարեց օրինական երդումն, իսկ միւսին համար գրուեցաւ տեղական կառավարութեան։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը մինչեւ երէկ հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէն արկածելոց.

	Ղրշ.	Փր.
Գումար նախորդ ցուցակի	8,287,399	11
Պոլու գաւառէն	6,117	20
Չէրքէշ գաւառակէն	1,137	10
Եանեայի նահանգէն	6,000	
Էրզրումի Քղի գաւառակէն	1,542	10
Վաշինկթընի օսմ. դեսպանէն	5,400	
Բարիզու Մասոններու ընկ.է	1,080	
Գումար	8,308,676	11

* *

Նոյն յանձնաժողովը 25,990 ղրուշ բաշխած է Թաղապետութեան Ա. Բ. Գ. շրջանակաց և կղզիներու գայմագամութեան մէջ գտնուող այն կարօտելոց, որք երկրաշարժէն վնասուած էին։ Մինչեւ հիմայ բաշխուած նպաստներու գումարն եղած է 5,624,208 ղրուշ։

ԼԷՅԼԷԻ ՊԱՂԱԻՊԻ տօնին առթիւ, պաշտօնի վրայ գտնուող ու անպաշտօն բոլոր նախարարք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք այսօր կայս. պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

—Այս տօնին առթիւ Բ. Դուռն երէկ դրամական նուէրներ բաշխեց աղքատաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Գերմանական դեսպան Ռատօլին իշխանն երէկ Բ. Դուռ երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և Վսեմ. Խորհրդականին հետ։

ՍՐՎԱԶԻ կուսակալ Խալիլ պէյ, որ քննական պաշտօն մը կը կատարէր իր իրաւասութեան ենթարկեալ գաւառաց մէջ, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՊԱՐՕՏԱՅԻ Մահարաճան առջի օրը մայրաքաղաքէս մեկնելուն խնդրած է իրեն ողջերթ մաղթելու գացող կայս. թիկնապահէն իր շնորհակալութիւնները մատուցանել այն հիւրասիրութեան համար զոր Վեհ. Սուլթանն ըրած էր իրեն նկատմամբ, Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին։

ՏԵՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը անկից առաջ հրահանգ ուղղած էր ամեն կողմ՝ թէ հիւանդանոցներու, եկեղեցիներու և այլ այդ կարգի հաստատութեանց սեպհական կալուածներուն համար օրինաց հակառակ է կալուածագիր տալ Միւթեվելլիներուն կամ Նազըրներուն անունով, թէ անոնք, որք կուզեն իրենց մէկ կալուածն ոև է տեղի մը յատկացնել, պարտին Շէրիի դատարանին դիմել, ուրկից առնուելիք հէօճէթին տրամադրութեանցը համաձայն Տեֆթէրխանէի մէջ ըստ այնմ արձանագրական գործողութիւնք կատարուին։ Նոյն վերատեսչութիւնը կրկին անգամ հրահանգ ուղղելով ամեն կողմ, ծանուցած է որ ըստ որում իրենց կալուածներն ոև է տեղի յատկացնող անձինք ընդհանրապէս վագֆ չեն ըներ, թէ վարձքէն օգտուելու և երբ արժէքէն աւելի գին մը գտնուի ուրիշի փոխանցելու պայմանաւ եկեղեցիներու, վարժարաններու և այլ այդ կարգի հաստատութեանց ունեցած դրամովը գնուած կալուածներու ու հողերու համար եթէ Նազըրին ու Միւթեվելլին անուամբ իբրեւ իր սեպհականութիւնը կալուածագիր տրուի, ասոնց մահէն յետոյ բնականաբար սեփհականութիւնը ժառանգորդաց պիտի փոխանցուի, որով այն բարենպատակ հաստատութիւնն, որուն անուանը յատկացած էր, պիտի վնասուի, ուստի հարկ է այդ մասին նախապէս և յետոյ եղած գեկոյցներուն համաձայն գործել և յետ այսօրիկ չզլանալ օրինաց հակառակ ոև է գործառնութիւններէ։

ԲՈՒԼԵՐԱՆ Ի ԳԱԻԱՌՍ. — Ատալիայի մէջ դեկտ. 20ին քոլերայէ մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն երկու մահ։

—Վանայ Ատիլճէվազ գաւառակին մէջ դեկտ. 19էն 20, քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական ընտրութեան համար գումարելի ժողովին հրաւիրագիրները տպագրուելու վրայ են և այսօր վաղը պիտի ղրկուին ժողովականներուն։ Ընտրողական ժողովոյ առաջին գումարումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի, ի Ֆէնէր։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ-ՊԻՐԷՃԻԿԻ երկաթուղւոյ ընկերութեան ներկայացուցիչ Պ. Քարօրալ առաջարկութիւն մը ներկայացուցած էր որպէս զի իւրաքանչիւր քիլոմէտրի համար տրուելիք երաշխաւորութեան գումարն առ նուազն 12,500 ֆրանք ըլլայ։ Այս առաջարկը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը որ կ'ուսումնասիրէ նաեւ գծին յատակագիծը, կազմուած է Պ. Կալանէ, մասնագէտ խորհրդական Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, օգնականներէն՝ Շէրէֆ Էտտին պէյէ, Պ. Քարօրալէ և Ֆրանսացի ճարտարագէտ Պ. Սէլժ, որ ատենօք օսմ. կառավարութեան ծառայութեան մէջ գտնուած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը քանիմէկ յօդուածներէ բաղկացեալ հրահանգ մը պատրաստած է տիպար-ագարակաց գործառնութիւններն աւելի ընդարձակելու, պատուղներու և բանջարեղինաց համար տիպար-պարտէզներ և անտառաց յատուկ վայրի ծառեր հասցնելու նպատակաւ տիպար-տնկարաններ հաստատելու և վերջապէս երկրագործական բոլոր ճիւղերն աւելի զարգացնելու և այդ արհեստը ժողովրդեան գործնական կերպով ուսուցանելու համար։ Նախարարութիւնը այդ հրահանգը ամեն կողմ ղրկած է ծանուցանելով միանգամայն հոգ տանիլ անոր ճշդիւ գործադրութեանը։

ԵԱՖԱՅԻ դաշտն ոռոգելու արտօնութիւնը պիտի տրուի Պ. Նավօնի։ Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղը քննութեան առած է այդ խնդրոյն վերաբերեալ գրութիւնները։

ՊԷՐՈՒԹԻ քարափին ու նաւահանգստին, որուն շինութիւնն աւարտած է, առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու համար Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ յանձնաժողով մը պիտի ղրկուի։ Այդ յանձնաժողովն, որուն նախագահն է մասնագիտաց ժողովոյ ճարտարագէտ-քննիչ և Կ. Պոլսոյ քարափանց գօմիսէր Սերվիչէն էֆէնտի, կը կազմեն նոյն ժողովոյ ճարտարագէտներէն Պ. Իփվէ, Ջէրքէսեան էֆէնտի և նոյն քարափին ու նաւահանգստին գօմիսէր Պիւրհան էֆէնտի։ Ցանձնաժողովին պիտի ընկերանան երկու քարտուղարներ։

ԿԵՂԾՄԱՇԿ. — Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը գրած է Ելմտական նախարարութեան փութով հատուցանել կեղծմաշկի դարմանման համար շինուելիք հիւանդանոցին կառուցման ծախքը։ Այդ գումար տրուելէն անմիջապէս յետոյ շինութիւնք պիտի սկսին։

ՍՐՎԱԶԻ գաւառական Թերթը խօսելով մայրաքաղաքիս մէջ հաստատելի ճարտարապետական վարժարանին վրայ, փափաք կը յայտնէ որ նահանգաց կեդրոններուն մէջ ալ այդ վարժարանին մասնաճիւղերը հաստատուին։

ՆԱԽԱՅԻՆ վարժարանին մէջ ֆրանսերէնի դասաւանդութեան սկսուած է, որ պարտաւորիչ չէ։ Աշակերտաց մեծ մասը կը հետեւին դասախօսութեանց։

ՋԵՐՄՈՒԿ. — Պրուսայի Էվինէ գաւառակին մէջ գտնուած Բէժիմանպօլը անուն ջերմուկին ջուրերն առողջապահական տեսակէտով կարեւոր դատուած են։ Տեղական կառավարութիւնը Ներքին գործոց նախարարութեան դիմած է այդ ջուրերը տարրալուծել տալու համար։ Նախարարութիւնն ալ հարկ եղածն ի գործ դրած է։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. — Այտընի նահանգին մէկ քանի գիւղերուն մէջ մէճիտիյէի, անոր ստորաբաժանումներուն և չիլինի կեղծ դրամներ բանուած ըլլալով նմոյշները ղրկուած են Արքունի Փողերանոցին, որ յետ տարրալուծման՝ հաստատած է անոնց կեղծ ըլլալը։ Բ. Դուռն հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ անոնց շրջաբերութիւնն արգիլելու համար։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ Լճէ գաւառակին կառավարական արկղին մէջ գործուած զեղծումներուն համար տեղւոյն ելմտական պաշտօնեայ Ալի Ազմի էֆէնտի, արկղակալ Կարապետ էֆէնտի և Ելմտական պաշտօնէութեան դիւանին քարտուղարներէն Գէորգ էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած են Խոտպէյի Ժողովին առջեւ։ Ասոնցմէ Ալի Ազմի էֆէնտի դատապարտուած է վեց տարուան բանտարկութեան, Կարապետ էֆէնտի՝ մէկ տարուան և Գէորգ էֆէնտի՝ մէկուկէս տարուան։ Կարապետ էֆէնտի նոյնպէս վաթսուն հազար ղրշ. հատուցանելու։ Արկղակալին յաջորդն ու նախորդն՝ Ելիաս ու Ցովսէփ էֆէնտիներն և Տիարպէքիրի նախկին արկղակալ Լուիճ էֆէնտի բանտարկելով դատաստանի ենթարկուած են։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ. — Վիէննայի ակադեմիին անդամներէն Պ. Պէնտերֆ արտօնութիւն խնդրած է Այասուլուքի շրջակայքը Տիանայի տաճարին և Եփեսոսի աւերակաց մէջ հնութիւններ խուզարկելու համար։ Գրուած է Այտընի կուսակալութեան՝ կատարել պէտք եղած օրինական քննութիւնները։

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ մէջ անցեալ գիշեր պատահած հրդեհէն մնացած մէկ քանի գերաններ առջի գիշերը բռնկեցան, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ վտանգին առաջքն առնուեցաւ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանի որդին, Պ. Եանի Նէլիտօֆ, որ նաւային ծառայութեան մէջ կը գտնուի, Պիրէօսէն մայրաքաղաքս եկաւ։ Նոյնպէս մայրաքաղաքս եկած է Սէլանիկի ռուսական հիւպատոս Պ. Իլարիանօֆ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Հալլէսե չոգենաւը Իզմիրէն Բիռս ուղեւորած պահուն, նաւահանգստին բերանը խրեր է օդին սաստկութենէն և բաւական ծանր կերպով վնասուեր է։ Կ. Պոլսէն երկու նաւաձիգ չոգենաւներ ղրկուած են օգնութեան։ Ուղեւորները ու նաւավարները դուրս ելած են, ինչպէս նաև ազատուած են նաւուն մէջ գտնուած դրամածրարները, Թղթատարական պայուսակը և բեռներու մեծ մասը։

ԱՖԻՈՆ. — Վերջին քառասնհինգ տարիներու միջոցին Թուրքիոյ մէջ աֆիոնի բերքն եղած է 141,930 կողով։

ԱՖՎԱՃԸՔ գաւառակին (Պիղա) ելմտական պաշտօնեայ կարգուած է Լաբսէքիի ելմտական պաշտօնեայ Գէորգ Ֆախրի էֆէնտի։

ԹԻՒԹԻՒՆԻ Րէժիին տնօրէն Պ. տը Ջօկէպ երէկ իր կնոջ հետ Հռոմ գնաց արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԸԷՆ կը գրեն թէ քաղաքին մէջ կեղծմաշկը սաստկապէս ճարակած է և տղայոց մէջ բազմաթիւ մահեր կը պատահին։ Տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն երէկ դատեց Ճուղէթօ անուն անձն որ անցեալ օգոստ. ամսուն Բերայի Տօյաք Տէրէսի Թաղին մէջ Խալայճի Ճիվանին սպաննած և Եօրկի անուն ուրիշ անձ մը վիրաւորած էր։ Ցետ դատավարութեան, Ճուղէթօ դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Օտուն Քաբուի առջեւ խարսխած նաւու մը մէջ երէկ Թէվֆիք անուն նաւաստի մը իր ընկերը՝ Քեամիլը դաշոյնով փորէն վիրաւորեց։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

— Մէրճանի Թըղճըլար փողոցին մէջ երէկ խանութ մը վար առնուած պահուն, փլատակները մօտը գտնուած խանութին վրայ թափեցան և ապրանքները թէև վնասուեցան, սակայն մարդու կորուստ չը պատահեցաւ։

— Առջի գիշերը Ղալաթիոյ Բէրէքէթզատէ Բազար Թաղին մէջ կազերը վառելու պաշտօն ունեցող անձը սանդուխի մը վրայ ելած միջոցին, վարձու կառք մը մօտէն անցնելով շրջեց սանդուխն և մարդը վար իյնալով վիրաւորուեցաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ.

Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ երկուշաբթի, 26 դեկտ. (7 Նոյեմբ. Ն. Տ.)։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Ցանուն մի միայն Հաստատութեանս խղճալի պատսպարելոց ի դէպ մահու գանձելի 50,000 ֆրանքի փոխարէն կեանքս ապահովագրեցի Լ'Իւնիօն Վի կենաց ապահովագրական ընկերութեան, որուն համար պիտի վճարեմ 1886 ֆրանքէն սկսեալ հետզհետէ զեղչելի տարեկան տուրք մը։

Բայց նկատելով որ՝ Հաստատութեանս արդէն անձուկ պիւտճէն այսպիսի բացառիկ ծախք մը չկրնար վճարել, ուստի Ազգ. Կեդր. Վարչ. Պատ. Տնտ. Խորհրդոյ արտօնութեամբ գանձանակ մը հաստատեցի, որ այսօրուընէ սկսեալ պիտի շրջագայի մայրաքաղաքիս ամէն կողմը ի ձեռն Պ. Յակոբ Յ. Թիւլպէնտճեանի և որուն հասոյթը պիտի յատկանայ սոյն նպատակին։

Արդ, այժմէն կը փութամ իմ անհուն շնորհակալութիւններս արտայայտել այն ամէն կարգի բարեսէր ազգայնոց, որք պիտի հաճին իրենց փոքրիկ այլ յարատեւ նպաստներով արդիւնաւորել սոյն գանձանակիս շրջաբերութիւնը և այնու սատարել ազգին որբ և անտէրունչ զաւակաց դաստիարակութեան և զանոնք պատսպարող Հաստատութեան բարւոք ու յաւէտ պահպանման համար առաջադրեալ նպատակին իրագործման։

Մնամ յաւէտ շնորհապարտ
Մայր Գալֆայեան աղջկանց Որբանոցին
ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Խասգիւղ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ներկայիս կը փութանք ծանուցանել թէ՝ Մեծ. Համբարձում էֆ. Մագաքեան բարեհաճած է եօթը հատ ընտիր ոչխարներ նուիրել, որոնցմով շաբաթ օր ընդհանուր պատսպարելոց ճաշը տրուած է։

Իսկ, Մեծ. Եղիա էֆ. Շահպազեան իր հանգուցեալ հօր՝ Յակոբ էֆէնտիի հոգւոյն համար բարեհաճած է՝ թէ՛ ցերեկին և թէ՛ երեկոյին ճոխ հացկերոյթ տալ և մխիթարել ընդհանուր պատսպարեալները։

Վերոյիշեալ Մեծ. էֆէնտիներուն սոյն մարդասիրական գործոյն համար հրապարակաւ մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք։

⁂

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ՝ Մեծ. Անթուան էֆ. Տէվլէթեան և Ազն. Տիկին Տէվլէթեան բարեհաճած են նուիրել 120 ղրշ. Մեծ. Ցարութիւն էֆ. Ելմասեանի ընդ օրիորդ Ռաճէլա Սարգիսօֆի ամուսնութեան առթիւ։

⁂

Մեծ. Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան ի նպաստ հաստատութեանս բարեհաճած է՝ նուիրել մէկ օսմ. ոսկի փոխան ծաղկեփունջի՝ վասն հանգուցեալ Համբարձում էֆէնտի Մուրատեանի յուղարկաւորութեան։

⁂

Ի նպաստ հաստատութեանս Մեծ. Գրիգոր էֆէնտի Խանամիրեան՝ փոխան ծաղկեփունջի՝ բարեհաճած է նուիրել 120 ղրուշ հանգուցեալ Միրիճան էֆէնտի Եազմաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

(Հոգաբարձութիւն)

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ցուցակ դեկտեմբեր 10)22ին քաշուած վիճակահանութենէն ելած 1340 պարտատոմսերու թիւերուն.

Մէկ բաժնեթուղթնոց պարտատոմսերու թիւեր

21 23 24 25 26 27 28 30 31 33 34 36
37 38 39 40 41 42 43 128 129 130 131
133 134 137 138 139 140 142 143 144
145 147 148 149 150 485 486 487 488
490 491 492 493 494 495 496 497 498
499 500 501 502 504 505 774 775 776
777 778 779 780 781 782 783 784 785
787 788 789 790 792 793 1195 1196
1198 1199 1200 1202 1203 1204 1205
1206 1208 1209 1210 1211 1212 1213
1214 20218 20219 20220 20221 20222
20223 20224 20225 20226 20227 20228
20229 20230 20231 20232 20233 20234
20235 20236 20237 20430 20431 20432
20433 20434 20436 20437 20438 20439
20440 20441 20442 20443 20444 20446
20447 20448 20449 20450

Հինգ բաժնեթուղթնոց պարտատոմսերու թիւեր

2501-2505 2506-2510 2511-2515 2516-2520
2776-2780 2781-2785 2786-2790 2791-2795
2971-2975 2976-2980 2981-2985 2986-2990
3336-3340 3346-3350 3351-3355 3356-3360
4066 4070 4071-4075 4076-4080 4086 4090
4521-4525 4526-4530 4536 4540 4696-4700
4701-4705 4706-4710 4711-4715 5051-5055
5056-5060 5061-5065 5066-5070 5291-5295
5296-5300 5301-5305 5311-5315 5531-5535
5541-5545 5546-5550 5551-5555 6556-6560
6561-6565 6566-6570 6571-6575 6776-6780
6781-6785 6786-6790 6791-6795
21176-21180 21181-21185 21186-21190
21191-21195 21261-21265 21266-21270
21271-21275 21276-21280 21501-21505
21506-21510 21511-21515 22571-22575
22576-22580 22581-22585 22586-22590
22591-22595 22596-22600 22601-22605
22606-22610

10 բաժնեթղթնոց պարտատոմսերու թիւեր

7121-7130 7131-7140 7261-7270 7271-7280
7791-7800 8591-8600 8601-8610 8941-8950
8951 8960 9121-9130 9131-9140 9181-9190
9191-9200 9281-9290 9291-9300
10621-10630 10631-10640 10661-10670
10671-10680 23341-23350 23351-23360
23621-23630 23631-23640 23831-23840
25551-25560 25571-25580 25971-25980
25981-25990 26661-26670 26671-26680
27461-27470 27471-27480 27781-27790
27791-27800

20 բաժնեթուղթնոց պարտատոմսերու թիւեր

14301-14320 14941-14960 16201-16220
17741-17760 18941-17960 18121-18140
18681-18700 19341-19360 28321-28340
28381-28400 28461-28480 29341-29360
29901-29920 29981-30000 31181-31200
31721-31740 31841-31860 31861-31880
32401-32420 32461-82480 35001-35020
35061-35080 35141-35160 35801-35820
36521-36540 38321-38340 38561-38580

Այս պարտաթուղթերն ունեցողները կը հրաւիրուին ներկայացնել զանոնք, թիւ 45 տոկոսի կտրոնը կտրուած, 1895 յունուար 4էն սկսեալ (Ն. Տ.) երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կէս օրէն ետք ժամը 2էն 4, ընկերութեան կեդրոնատեղին, ուր պորտըրոններն այսօրուընէ իրենց տրամադրութեան տակ կը գտնուին։

Այս պարտաթուղթերուն գանձումը, իւրաքանչիւրն 5 օսմ. ոսկիի և անոնց փոխանակումը տոկոսաբեր պարտաթուղթերու հետ, յանձնման թուականէն տասնըհինգ օր ետքը պիտի կատարուին։

Վիճակահանութեան մէկ տեղեկագիրը յանձնուած է տնօրէնութեան քարտուղարին ուսկից բաժնետէրերը կրնան տեղեկութիւն առնուլ։ 1—3

Այսր անդի

ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՐԻՑԱԳՈՅՆԸ

Լրագիրները վերջերս ծանուցին Սավէն տեղակալին մահն ի Ռուսիա, 126 տարեկան հասակին մէջ։

Նաբոլէոն Ա.ի բանակներուն այս հին զինուորը հաւանօրէն «մարդոց երիցագոյն»ն էր, ինչպէս տիկին Քանրատ «կիներուն երիցագոյն»ն է։

Այս պատկառելի կին արդարեւ իր հարիւրքսաներորդ տարին պիտի թեւակոխէ։ Ամերիկայի մէջ ծնած է 1775ին և այժմ կը բնակի Կրէնվիլի շրջակաները.— փոքր քաղաք մը արեւելեան Վիրճինիոյ (Ամերիկա)։

Փոքրահասակ պառաւ մըն է, մէկ մէթր քառասուն սանդիմէթր բարձրութեամբ, և իբրեւ միակ խեղութիւն՝ ժամանակէ մը ի վեր ականջը ծանրացած է։

«Հօրքուր Էօնիս», ինչպէս կ'անուանեն զինք ընտանեբար, թոշակ մը կը ստանայ ամերիկեան կառավարութենէն իբրեւ այրին 1812ի պատերազմի մէկ զինուորին, որ 1870ին մեռած է 99 տարեկան։ Պառաւը 14 զաւակ ունեցած է, որոց մէկը միայն ողջ է և որուն համար զոյգ մը գուլպայ հիւսած է, կ'ըսեն, առանց ակնոցի։

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ ՓՈՂՈՑԻ ՄԸ ԱՆՈՒՆ ԿԸ ՓՈԽՈՒԻ

Ֆրանսացի նշանաւոր գրագէտ Օւլիէն Շօլ, որ սովոր էր օդափոխութեան երթալ յԷթրըթա, ամարանոց մը գներ է հոն։

Պաշտօնագիրը կնքած պահուն կը նշմարէ թէ այդ ամարանոց կը գտնուի Կէ-տէ-զ'Ավէօկլ (Անդք Կոյրերու) փողոցին մէջ։

Արդ, Օւլիէն Շօլ սաստիկ կարճատես է։ Անմիջապէս կը գրէ Էթրըթի քաղաքապետին,

«Պարոն Քաղաքապետ,

«Կը հաճի՞ք Թոյլ տալ ինծի խնդրելու քաղաքային խորհուրդէն որ, եթէ կրնայ, փոխէ փողոցիս անունը։ Գէշ կատակ մը ընելու երեւոյթը պիտի ունենամ Սարսէյին, եթէ զինքը ճաշի հրաւիրեմ, և ինծի ալ՝ ամեն անգամ որ հասցէս տամ, ևն։»

Քաղաքային խորհուրդը շուտով հաւանեցաւ այս պատճառներու։ Ցիշեց որ մեծ արուեստագէտ մը բնակած էր ի Կէ-տէ զ'Ավէօկլ և այս անունը փոխելով Ռօզ Շէռի դրաւ։

ԱԶԴ. ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Կը ծանուցուի թէ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, Էսկի-Շէհր-Գօնիայէն մինչեւ Քէօթահիա երկարող գիծին շինութիւնը աւարտած է 1310 դեկտեմբեր 18ին — 1894 դեկտեմբեր 30ին, և նոյն օրը յիշեալ գիծին կայարաններուն միջեւ սկսած է թեթեւ ու ծանր գոյքերու, անասուններու և այլոց փոխադրութիւնը։

Հետեւեալ ցուցակը կը նշանակէ յիշեալ գիծին վրայ երթեւեկող կառախումբերուն մեկնման ու ժամանման ժամերը.

Էսկի-Շէհրէն մեկնող թիւ 222 խառն կառախումբը.

Էսկի-Շէհր	մեկնում ժամ	2 առտու
Քէօքճէ-Քէօյ	»	3.8
Սապունճի-Պունար	»	4.20
Ալաեունտ	»	5.37
Քէօթահիա	ժամանում »	6.7 իրիկ.

Քէօթահիաէն մեկնող թիւ 221 խառն կառախումբը.

Քէօթահիաէն	մեկնում ժամ	7.20 իրիկ.
Ալաեունտ	»	8.5
Սապունճի-Պունար	»	9.17
Քէօքճէ-Քէօյ	»	10.21
Էսկի-Շէհր	ժամանում »	11.27

Հայտար-Փաշա 30 դեկտ. 94
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՐՀՈՂՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ

ՀԵՐՊԷՐԹ ՍՓԷՆՍԸՐ

ԿԵՆՍԱՂ ԿԱՄ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Տ. Գ. Մ.

Մտաւորական և բարոյակրթական արդի յառաջդիմութեանց համեմատ կենցաղավարելու և դաստիարակելու համար Հերպէրդ Սփէնսըր անգլիացի փիլիսոփային յօրինած այս գիրքն, որ տասնէ աւելի լեզուներու թարգմանուած է, պարզ աշխարհաբառի ալ թարգմանուած ըլլալով կը յանձնարարուի ամէն կրթիչներու, ծնողներու և խնամատար ընթերցողներու իբրև հաստատ և հասուն խորհրդածութեամբ յօրինուած կրթական խրատագիրք մը։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառներուն քով, կեդրոնավայրն է Յ. Մաթէոսեան Թղթավաճառանոցը։ Գին 10 ղրշ։

218 1—15

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅ

Մաքսային 5 % օսմ. պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 2½ % (երկուքուկէս առ հարիւր) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց պարտաթուղթերուն անուանական արժէքին վրայ։

Ուստի, 1895 յունուար 1/13էն սկսեալ իրենց պարտաթուղթերուն թիւ 17 կտրոնները՝ սովորական պայմաններուն հետ ներկայացնելու են Օսմ. կայս. Պանքան ի Պոլիս, Թարաքճըլար թիւ 15, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, առաւօտ ժամը 10էն (Ը. Ե.) մինչեւ կէս օրէն երկու ժամ ետքը։

Ցանձնուած կտրոններուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի տրուի իրենց որ հրապարակ հանուելէն տասն օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի կեդրոնատեղին ի Ղալաթիա։

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Ալպէրդ Իլխօ և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝

Սեւ խաւիար ընտրելագոյն.— Չորցած, աղած և համեմուած ձուկեր— Թարմ, մաքուր կարագ— Պանիրներ— Երշիկներ— Ժամպոն— Լեզուներ— Ֆիլէթօ— Համեմուած փորոտիք— Հաճարի հաց— Պաքսիմատ— Պիսքիւի— Անուշեղէն— Թէյ։ Մեծ ընտրութիւն օտարազգի և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Ողջ գին

Ծան.— Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՆՈՒԷՐՔ

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՔԻՒՉԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին տօնական նուէրներ, տարազագործական ու ճարտարագործական։

Գծաւոր նուէրք մօդ, զանազան գոյներով։

Բաճկոն և վերարկու մետաքսեայ գծաւոր, յոյժ մեծապաշար։

Խլամիտ (Էլամիտ) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, զանազան մեծութեամբ։

Մետաքսէ թաշկինակներ՝ քանդակած և ձեռագործ, կանանց և արանց։

Մեծ ընտրութիւն նուէրներու, մետաքսէ և բամպակէ կերպասներու. յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին. արագ գործադրութիւն։

Բուրդէ շալեր երիկ մարդու եւ կնոջ. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մորթէ, կանանց և արանց։

Անուշահոտութիւններ, շատ տեսակներ։

Աճառ, տնական գործածութեան համար, մորթի և ճերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Զէյթ, առանց հոտի, շատ լաւ, 130 և 40 օխանոց և աւելի վար տակառներով։

Բոլորաձեւ ապակեղէն, անօթներու մէջ։

Ի մօտոյ պիտի հասնին նմուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ախտնոց ալ հելլենական ձէթերու նիւթեր
3 ԳԻՆԵՐՆ ՑՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ 44—58

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,510,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարուշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնել խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱԶԱՍԵԱՆ
Պոլիս, Անանիաթի խան

ՀԷՄԵԼԱՆԻ'Ի
ՀԷՄԵԼԱՆԻ'Ի
ՀԷՄԵԼԱՆԻ'Ի

1894ի օրինակներ, Տրնլօփ օդահան քառաչուներով ու անմէջ քառաչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՈՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնել խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 54

ՍԳՕԴԻ ՄՕՐԻԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիս ձկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի գուշակած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Դեկտ. 23/4 Յունվ.

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինը		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուական	Ընթացիկ Գինք: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գինք: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	— —	65 20
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	43 30
» 30,332,311	100		1	» » C		— —	30 20
» 43,968,396	100		1	» » D		28 10	28 08
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1370	124 —	124 62½
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1390	— —	98 —
Ֆր. 185,631,180	500		4	Բրիօրիթէ	1390	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1336	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1363	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1369	—	10 23
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսթանթինոբլ	1372	— —	4 15
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1372	— —	5 21
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթուղթ Նաւահանգստի Քարափին	1873	— —	34 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	361 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		417 —	417 20
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	8 10
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		— —	498 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	20 37
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1392	— —	1 87
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1393	— —	7 57½
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1332	— —	395 —

ՄԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՕԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	1	90
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	—	75
Ռիքքը	—	—
Կանիսի (Հէվալէսիզ)	—	50
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	1/16
Փարիզ » Ֆր.	22	70
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	10
Պերլին չէք Մարք.	18	—

ՄԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	75
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	15
20 Ֆրանքնոց	88	05
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուսլ Թղթադրամ	8	38
Մէճիտիյէ	108	27
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 3 Յունվ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Սէրի Ֆր.	——	—
» » C »	28	45
D (Բացուած »	25	52
(Գոցուած »	25	50
Ռումէլիի Երկաթուղի »	125	50
Բրիօրիթէ »	——	—
Մաքսային Պարտաթուղթ »	512	50
Օսմանիէ »	448	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	471	87
Պանք Օթոման (անուանակ.) »	674	37
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	62
» » 3½% »	107	87
» Իտալական »	86	75
Քրէտի Լիոնէ »	850	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	922	50
Քոնդուառ տ'էսքոմթ »	561	25
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3092	—
Եգիպտական Միացեալ »	515	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	155
ՎԻԵՆՆԱ 3 Յունվ.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	73	40
Օսմ. Ռէժի »	229	50
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	60
« Փարիզի » »	49	37

ԼՈՆՏՈՆ 3 Յունվ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	50
» » B »	43	75
» » C »	28	25
D (Բացուած »	25	37
(Գոցուած »	25	31
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Երաշխաւոր.	98	25
» » 1894 3½% Եգիպ. Հրկ.ով	102	75
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	56
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	102	50
Առանձնաշնորհեալ »	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	104	—
Ռանթ Հելլենական 5% »	29	—
» » 4% »	31	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	88	50
» » Նոր 6% »	100	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
ՊԵՐԼԻՆ 3 Յունվ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	20
Ռումէլիի Երկաթուղի »	111	70
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրթղթ. »	93	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	350
» Փարիզի » 2 ամիս	80	95
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	61	10

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 3 Յունվ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	25	55	Բրիօրիթէ	——	—
» Երկաթուղի	125	25	Պանք Օթոման	676	25
» Ռէժի	——	—	Եգիպտական Միացեալ	——	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	——	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	101	51

ԱԺԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ

Պօնճէ գարու Ճէլալ պէյ խանին դէմը եւ կամ ի Բերա, Գաղղիոյ դեսպանատան դիմացի Չիչէքճի Սարաճաքճին քովի փողոցին մէջ կը վաճառուին ՖԱԳՐԻՔԱՅի գինով խիստ աժան ամեն տեսակ բրդեղէն եւ մետաքսեղէններ, որ Բարիզի, Լիոնի եւ Եւրոպիոյ առաջնակարգ ֆաբրիգաներէն բերել տրուած են։ Անգամ մը այցելելը կը բաւէ։ 12

ՏՕՔ. Մ. ԷԼԻՈՒ

որ փորձառու բժիշկ մ'է, այժմ կը բնակի Բեշիկթաշ Պազար-պաշի թիւ 24։ Կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, ի մասնաւորի ներքին հիւանդութիւններ, կանանց հիւանդութիւն և ջղային խանգարումներ։ Աղքատները ձրի կը խնամէ ուրբաթ օրերը։ 176 21—36

ՏՈՔԹՈՐ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

(Գումգաբու, Պատրիարքարան փողոց 15 թիւ տունը)

Ցետ բազմամեայ փորձառութեան, այժմ հաստատուած լինելով վերոյիշեալ թիւ տունը; մասնաւոր խնամօք կը դարմանէ կուրծքի, մարսողական գործարանաց և ծննդաբերական ամեն տեսակ հիւանդութիւնները, և կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունը և հինգշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի կը դարմանէ։

Նաեւ չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ եւ շաբաթ կէս օրէ վերջ կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան էֆէնտիի դեղարանը հիւանդ կը դարմանէ։ 187 20—50

Վկայեալ Ատամնաբոյժ և Ատամնագործ

ՀԱՅԿ ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ

Պէյէզ Գալաֆաթէրի թիւ 12, իր բնակարանը, և Պոլիս Սուլթան Պայազիտ, Թրամուէյի կայարանին ճիշդ դէմը թիւ 35

Ակռաներ շինելու և մաքրելու և ակռայի ու լինտերու ամէն տեսակ ախտեր դարմանելու և բուժելու մասին մինչեւ հիմայ բոլորովին նոր մեթոտներով ի գործ դրած միջոցներուս յաջողութենէն և ազնիւ յաճախորդացս ցոյց տուած գոհունակութենէն քաջալերուած, հարկ սեպեցի ինձ դիմողներուն դիւրութիւն մը ընծայելու համար ի Պոլիս եւս գործատեղի մը բանալ, որպէսզի ինձ դիմել ուզողները փոխանակ մինչեւ Պէյէզ գալու, ուղղակի Պայազիտի նոր գործատեղիս գան ուր պիտի գտնուիմ ամեն օր։ 4—5

ԻԼԱՆ

Լիւզումընա մէպնի միւպայեա օլունաճագ 3000 մէթրօ 3 նումէրօլը գապլօ չէբաքիթը լազըմ իլէ միւնագասայա վազ օլունտուղընտան վէ շէրայըթը ճարիի բուլունան 28ինճի չարշամպէ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ ֆէրաղը կիւնիւտէ 100տէ 5 թէմինաթ գաքչէսի իլէ սաաթ 10տա իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան էշեալի մէրգումէյի թալիպ օլանլարըն թէմինաթը նագտիէլէրինի մուսթահսըլ դէյէրէ թէսլիմ իլէ բարաբէր թելեկրաֆ նէզարէթի խարիճ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

12 քեանունը էվվէլ 310 219

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Հոկտեմբեր 1894

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. Ոսկի	
Բաժինք չվճարուած	5 500 000		Դրամագլուխ	11,000 000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,392,228	83	Պանքատմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	914.893	
» ի մասնաճիւղս	584 332	76	Վճարելի փոխանակագիրք	2,527,193	75
Գանձելի փոխանակագիրք	1,490 504	34	Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»		
Պետական արժէթուղթք	3 745 139	56	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—	7,500,746	35
Զանազան արժէթուղթք	1,575,002	95	«պահանջողք»	1,182,466	88
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտական»	1,199,118	35	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	528,281	54
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	5 993,893	77	Պահեստք զանազանք	1,569,798	07
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց և վաճառաց վրայ	4 085,990	27	Վճարելի շահաբաժինք	10 844	72
Շինութ. և շարժական գոյք	120,185	82	Զանազանք	588 049	18
Զանազանք	135,876	84			
	25 822,273/49			25 822.273/49	

Վաւերացեալ ճշգրտութիւնս ըստ սովորութեան

Օգն. Տնօ. էն
ԿԻՒԱԹ. ՎՈՒԼՖԻՆԿ

Վասն Ընդհ. Տնօրէնի
Լ. ԼԱ ՖԻԱՆԴ

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքիա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55.000.000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք 20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՅԳԵՐ
Գալաթ Չէլեպի Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌՈՒԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000.000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լօնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է՝ որոյ բաժնետերք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՐԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, ի գետնայարկ թիւ 1.

VICHY

Միակ ճշմարիտ բաստղիկները
ՎԻՇԻԻ
են
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մետաղեայ կնքուած տուփերով կը ծախուին
ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՔԱՆ
Առաջնակարգ դեղարաններու մէջ կը վաճառուին

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթական երթեւեկութիւնք

Բշ. 19/31 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 20/1 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 21/2 [illegible] սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 21/2 Սուրհանդակային գիծ [illegible] նաւահանգիստներու մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 22/3 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 23/4 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Յունու. 20/1, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ և ԸՆԿ

Մարսիլեայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւոր բանող

Սէրվանսէ շոգենաւը Պաթումէ պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն յունվ. 11ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Անուշէ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունվ. 15ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible] ուղեւորութեան
Նաւավարձքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

Արտօնատէր Օ. ՏԻՐԱՑԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8.000.000
Պահեստի դրամ	8.400.000
Տարեկան հասոյթ	19.532.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ՚ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Ընդհանուր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս. Պահչէ-Գաբու, [illegible] խան 12, 13, 14

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ապոլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոսդօ	3000	Կրոտինօ	2200	Բուրիթօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համլէթ	1200	Րօմէօ	3500
Գայրօ	2600	Այտահօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէռնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանթիակօ	8200
Գագօ	2000	Քոլփինօ	4 00	Սափֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Գլիօ	5500	Լէփանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թըրսօ	1200
Տիգօ	500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօբբինօ	900
Տուրօ	1800	Մարթէլլօ	3500	Ուրբինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Էլտորատօ	600	Մուրինօ	3100	Վիլօ	3600
Էլսօ	3000	Նէրօ	2000	Զէփիւր	1000
Էլբիրօ	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	00
[illegible]	2600	Օթէլլօ	5000	Ճոմզօ	200
Ֆալքօն	800	Օթրանթօ	4500	Զէրօ	1 0
Ֆիտօ	700	Օգզօ	2000	Մոսքիթօ	1 0

Էճիփշըն Մօնարք	8000
Բրիթիշ Մօնարք	8000
Ասիրիըն Մօնարք	8100

Վոլքանօ շոգենաւը, նաւապետ Ծոնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 23ին և յունուար 5ին հոս կսպասուի։

Էրօ շոգենաւը, նաւապետ Ռաթսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և յունուար 4ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
39

ԳՕՆԵԷԻ ԳԱՊՍՈՒԼՆԵՐԸ

CAPSULES COGNET

Անմիջական կերպով կ՚աղէկցնեն ՍԱՍՏԻԿ ՀԱՐԲՈՒԽ, ՀԻՆ և ՆՈՐ ՑՆՑՂԱՏԱՊ (ՊՌՕՆՇԻԹ)։
Կուրծքի հիւանդութեանց դէմ գործածուող դեղերուն ամենէն ազդուն է։
Վաճառատեղին՝ Բարիզ, 43, Սէնթ-Օնէ փողոց և ամէն դեղարան։

ՏԻՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ — Հաստատեալ 1852
ՊԱՀՉԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց գաղջութ լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաներ, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնել, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգալու։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Յ. ԽՍԱՖՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան աշխարհի ամէն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ՚ստացուի։

Մեր տունն՝ որ արդէն համբաւանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճափոնի, Ցէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատուէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կ՚ընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց յաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ անտուփներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկիրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible] թէյեր տալ, չափի և գնոյ համար։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՍԱՖՈՒԼԵԱՆ Չէլեպի պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

ՔԱՈՒՉՈՒԿԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻԲԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուկէ մուճակներն, որոնք իրենց վրայ երբեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են կոշտ բէրէթով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուկէ մուճակները կը գերազանցեն բոլոր տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է երբեւ նշան։ Կը վաճառուին Պոլիս և գաւառները, բոլոր քաուչուկէ մուճակ վաճառողներու քով։ Իսկ կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի թիւ 13 մթերանոցը։ 127 43—45

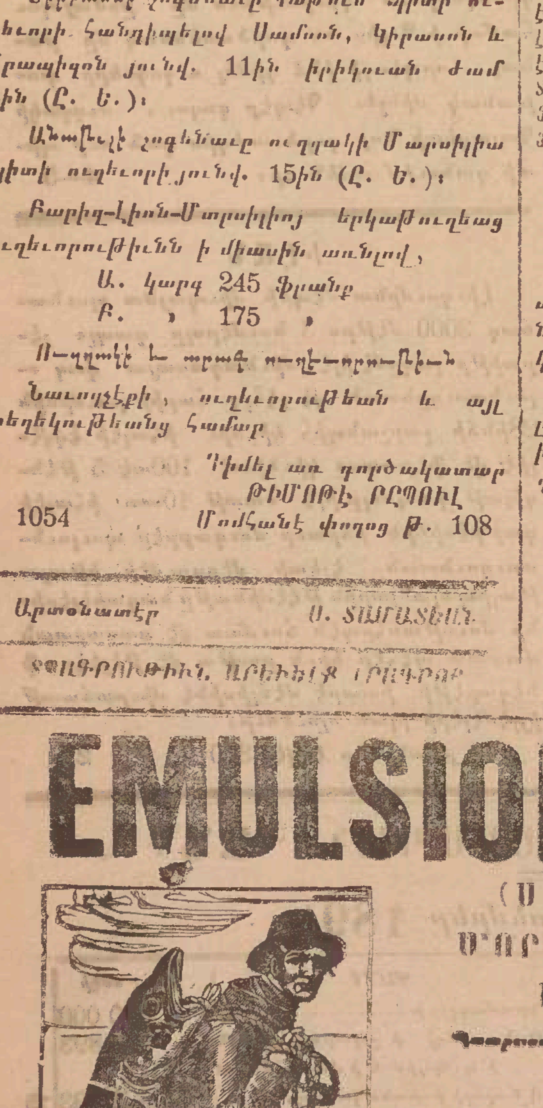

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃԱՐՊ ԻՒՂ

Հիփոֆոսֆիթ օվ լայմ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթի ձկան համ և հոտ չունի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտ
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաձգութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի բոլոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

[illegible] ԵՒ ՀԱՐԲԸԼ

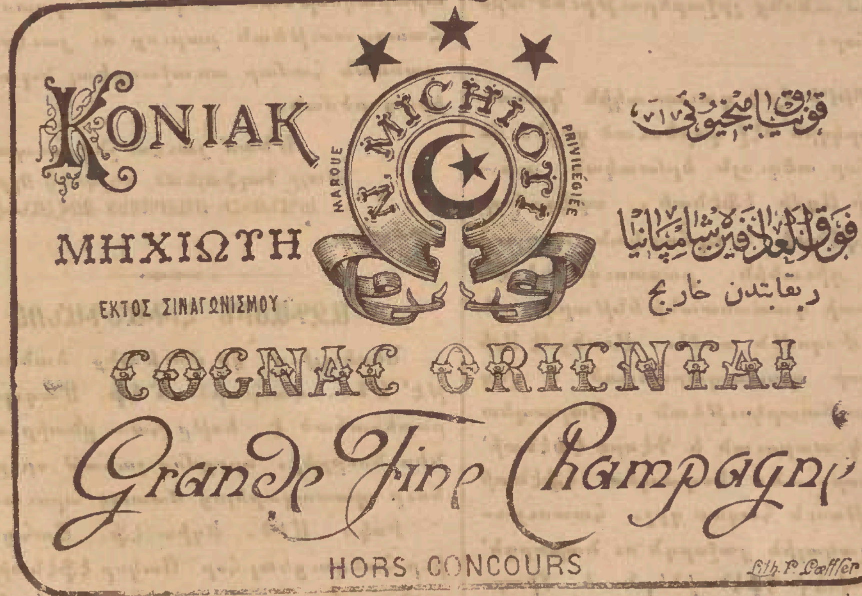

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիքա և [illegible] օղի շիշը 12 ղրուշ։

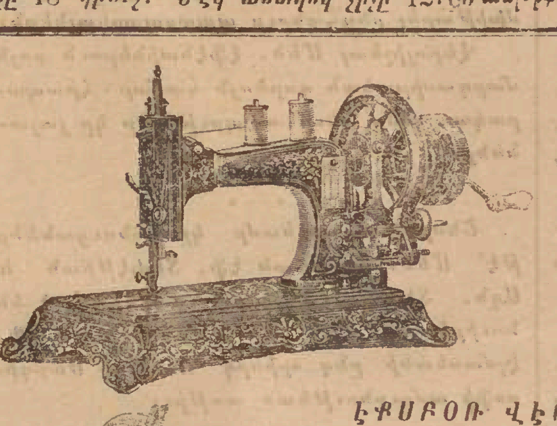

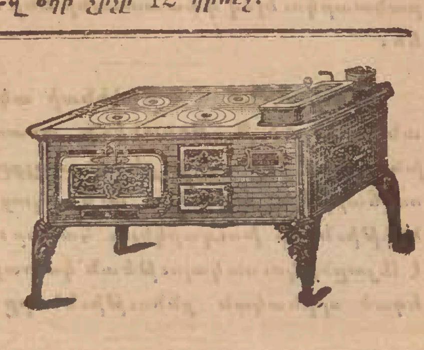

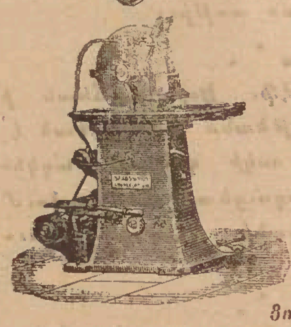

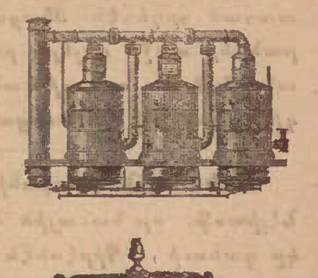

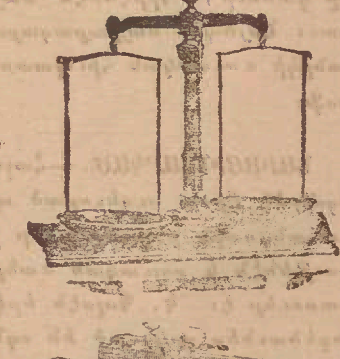

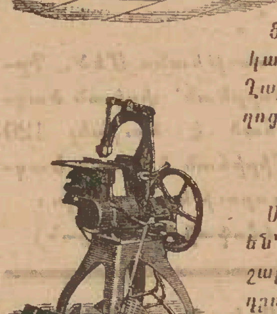

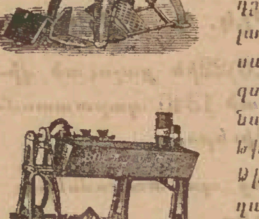

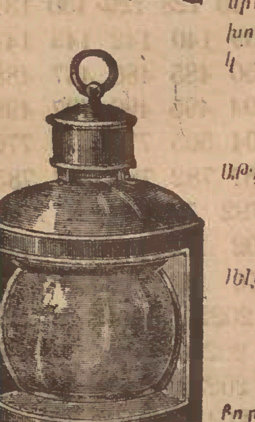

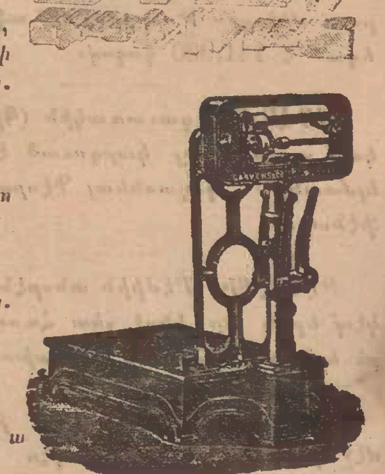

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերու. Ղալաթիա, Բէր էմպ Բազար եւ Մէհքէմէ փողոց, Թիճարէթ խան [նախկին կեդրոնատեղին Ռէժիի]

Մեծ մթերք զանազան մեր նմուշներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու քարիւղով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի եթէ յաճախորդն ուզէ։ Պարզ քարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 լիտր կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարա։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ձակաղ մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթաթիթեղ եւ Մանրաքարտէ Թիթեղահատներ, Թիթեղագործութեան, դարբնութեան, կողպէքագործութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրհաններ, հերկագործական երենաներ, շաղախ, գերմանական երկաթէ գերաններ, ասֆալտ, խայծղանաւոր քարեր, խոհանոցի անօթ, կազի լամբարներ, ճեմիշի կ զմակ, պիսիքլէթ, կարի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ
ԱԹԷՆՔ, Սոփոկլէս փողոց, 11 Նախկին Պօրսա ԱԹԷՆՔԻ

Կեդրոնք
[illegible], Թոփհանէ Թաղ, ՊԻՐԷՕՍ, Ըլիւտոն փող.

Գործակալութիւնք
ՍԷԼԱՆԻԿ, ԻԶՄԻՐ | ՊԸՐՍԱ, ՀԱԼԷՊ | ՊԷՅՐՈՒԹ, ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ՔԱՅԻՖԱ, ԵԱՖԱ

Քորֆու, Զանդա, Բադրաս, Քալամադա, Շիրա, Վոլօ, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ։

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	» 35.000.000

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամէն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել
Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան։
726